1930 JULIUS 22. KEDD. Ára 10 fillér. XXXIV. ÉVFOLYAM. 262. SZÁM.

DEBRECZENI UJSÁG

kintetes Nemzeti Mu... bérmentve.

ELŐFIZETÉSI ÁRA HELYBEN ÉS VIDÉKEN HÁROM PENGŐ, NEGYEDÉVRE 9 PENGŐ. EGYES SZÁM VÁSÁRLÁSÁNÁL ÁRA HÉTKÖZNAP 10 FIL., VASÁRNAP 20 FILLÉR KIADÓHIVATAL KOSSUTH-U. 3. I. E. T 141

HAJDUFÖLD

FŐSZERKESZTŐ: THAN GYULA. FELELŐS SZERKESZTŐ: VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY.

SZERKESZTŐSÉG ÉS NYOMDA: JÓZSEF KIR. HERCEG-UTCA 16. SZÁM ALATT. SZERKESZTŐSÉG TELEFONSZÁMA 3—48. A NYOMDA TELEFONSZÁMA 3—47. KIADÓHIVATAL KOSSUTH-U. 3., I. E. T 141

A kisipari hitel

Amint tudjuk, a gabonaértékesitő törvénynek célja és rendeltetése az, hogy a mezőgazdaság kirántassék abból a kátyuból, amlybe a termény árak tendenciózus esése folytán belejutott. A kormány, amikor ez a kérdés napirendre került, határozott igéretet tett arra nézve, hogy a mezőgazdaság megsegitése után ép oly arányu támogatásban fogja részesiteni a többi termelési ágakat is. Ami végül természetes is, mert hiszen Magyarországnak z idő szerinti kormánya nem egyes társadalmi rétegek vagy osztályok kizárólagos gondviselője, hanem az egész nemzet életének irányitója.

A pénteken megtartott minisztertanács egyhangulag hozzájárult a pénzügyi és kereskedelemügyi miniszter által előterjesztett tervezethez, amly 10 millió pengőt irányoz elő a kisipar céljaira. Ime tehát a mezőgazdák támogatása után sor kerül a kisiparosok felsegitésére is. — Ennek a 10 millió pengőnek a kiutalása, illetve a támogatásra szorulók kezéhez való juttatása a legközelebbi jövőben megtörténik. Nem kétséges, hogy ez a jelentékeny összeg lényegesen meg fogja változtatni a kisiparosok gazdasági pozicióját, és oly hatással lesz helyzetükre, mint a száraz nyár friss reggeli harmata.

A minisztertanács foglakozott még ezenkivül a középipar megsegitésének kérdésével is. Egyelőre csak általánosságban, de olyan alapossággal amelyből kétségtlen, hogy a legközelebbi jövőben tető alá kerül ennek a kérdésnek a megodása is. Merültek fel különböző tervezetek, illetve megoldási módok s ezek sürgős tanulmányozás tárgyát képezik, elsősorban, főleg abból a tekintetből, hogy az állam pénzügyi ereje mennyire tudja fedezni azokat. Az ideális természetesen az volna, hogy nagyarányu hitelakcióval lábra állittassék ez a termelő réteg is, sajnos azonban a sok irányban igénybe vett kormányzatunk nem rendelkezik azzal a bőségszaruval, amelyből minden igény a legteljesebb és a legkivánatosabb mérvben kielégithető volna. Ha redukáltabb is lesz a támogatás mérve, annyi bizonyos, — hogy legközelebb már lényeges elhatározásról számolhatunk be e tekintetben is. Valószinüsiti ezt a feltevésünket az a körülmény, hogy a fentemlitett minisztertanácsi döntés egymagában a kisipar támogatására 10 milliót irányzott elő. Ha tekintetbe vessük, hogy az ország mezőgazdasággal foglalkozó népessége az egész lakosságnak 75 százalékát teszi ki s a gabonaértékesitő javaslat szerint körülbelül 50 milliónyi megsegitésben részesül, a kisiparosok számarányát tekintetbe véve, nyilvánvaló, hogy a 10 milliónyi hitel több annál, mint amennyit a kisiparosság a fejszám szerinti arány alapján igényt tarthatna.

Megdől ennélfogva a baloldal, különösen a szociáldemokraták részéről hangoztatott az az insziuáció, hogy a kormány csak a mezőgazdák sorsával törődik és nem részesiti kellő támogatásban a többi társadalmi, illetve termelési rétegeket. Ellenkezőleg! A 10 milliós kisipari hitel megszavazása azt bizonyitja, hogy a kormány egy percet sem késlekedik akkor, ha módjában van valamenyiket a közgondozás áldásában részesitenie.

A köztisztviselők szolgálati idejének meghosszabbitását tervezi a kormány

Negyven esztendő lenne a kötelező szolgálat

Budapest, julius 21.

A miniszteriumokat és a gazdasági köröket olyan problémák foglalkoztatják, amelyeknek a sorsát politikai tényezők is a legélénkebb figyelemmel kisérik. A közmunkák megindításának az ügye mellett előtérbe került egy másik országos fontosságu kérdés, a köztisztviselők szolgálati idejének ujabb szabályozása.

A kormánynak az a terve, hogy negyven esztendőre hosszabbitja meg a köztisztviselők szolgálati idejét, amely a nyugdijtörvény értelmében eddig főiskolai képesitésüeknél harminc esztendő volt. A terv megvalósitását oly módon kivánják keresztülvinni, hogy a miniszterelnökségen az ugynevezett normál-státussal kapcsolatban törvényjavaslatot dolgoznak ki a nyugdijtörvény reformjáról és ennek keretében állapitják meg az uj, kötelező szolgálati időt.

A kereskedelmi minisztériumban ezzel a tervvel párhuzamosan, az odatartozó üzemek alkalmazottainak solgálati idejét szabályozó törvényjavaslat előkészitésén fáradoznak. Eszerint például az államvasutak főiskolai végzettségü tisztviselőinek szolgálati ideje az eddigi harminchat esztendőről negyvenre, egyéb kategóriáké pedig negyvenkét évre emelkednék.

Minisztertanácsi határozat értelmében körülbelül háromnegyed év óta visszatartják a szolgálatban azokat a tisztviselőket, akiknek a szolgálati ideje a mai szabályozás szerint letelt. A visszatartást és a szolgálat meghosszabbitását pénzügyi okokkal magyarázzák.

Az állam megtakaritja a kiszolgált tisztviselők nyugdiját, hiszen ezek ugyanannyit kapnak, ha bent maradnak tovább a hivatalukban, mintha nyugdijba mennének.

A készülő törvényjavaslat törvényessé tenné a mai állapotot, amikor az embereket csak akkor engedik nyugdijba, ha valóban betegek vagy rokkantak. Ha a pénzügyi okok érthetőek is, az uj szabályozás ellenzést is kelt a köztisztviselői karban, Az uj generáció számára még nehezebbé válik az elhelyezkedés. Politikai körökben felvetik azt a kérdést, hogy nem kerül-e több pénzbe az államnak azoknak az egzisztenciáknak a szociális gondozása, akik ilyen módon elesnek az elhelyezkedés lehetőségétől. A törvényjavaslat egyébként érintené a belső fogyasztóképesség emelésére irányuló rendszeres törekvést is, mert az előmenetelében megállitott tisztviselők jövedelme is mindig csekélyebb értéket képviselne és mert uj nemzedékek sem jutnak elég gyorsan kenyérkereseti lehetőséghez.

A törvényjavaslat kidolgozása összefügg a normál státus megalkotására irányuló állami közigazgatási racionalizálási tervekkel.

Revolveres merényletet követtek el Anghelescu oláh miniszter ellen

Egy diák háromszor rálőtt és minden lövése talált — A miniszter sulyosan megsebesült

Az antiszemita zavargások fejleményei

Bukarest, julius 21.

A szabadságon levő Vajda-Vojvoda belügyminiszter helyettese, Konstantin Anghelescu miniszter ellen hétfőn délután egy óra tájban revolveres merényletet követtek el. Egy fiatal diák három revolverlövéssel sulyosan megsebesitette. A miniszter állapota aggasztó.

A merénylet Anghelescu hivatali helyiségében, a belügyminisztériumban történt. A merénylő fatalmber fanatizált diák, aki politikai okokból követte el tettét. Anghelescun akart bosszut állni azokért az intézkedésekért, amelyeket a helyettes belügyminiszter az antiszemita zavargások résztvvői ellen foganatositott. Az illető hir szerint több más merényletet is tervezetett a kormány tagjai ellen. A merénylet lefolyásáról még a kövtkezőket jelentik:

Részletek a merényletről

Bukarest, julius 21.

Ma délben egy óra tájban egy fiatal diák jelent meg Bukarestben, a belügyminisztérium épületében, bizalmas ügyben kereste Anghelescu Constantin minisztert, aki a szabadságon levő Vajda-Vojvodát helyettesiti. A diák valószinüsiteni tudta előadásait, bejutott Anghelescuhoz.

Pár perccel később izgatott szóváltás hangzott a miniszter szobájából. A titkár azonnal be akart lépni, de mielőtt kinyitotta volna a miniszter dolgozószobájának ajtaját, már revolver dörrent.

A fiatal diák még kétszer lőtt a miniszterre, aki sulyosan sebesülten esett össze.

A miniszteri tisztviselők egy része a miniszter segitségére sietett, mások elfogták a fatalembert, aki még mindig megtöltött revolverrel a kezében, nyugodtan állt Anghelescu iróasztala előtt.

A merénylőt azonnal kihallgatták. Kijelentette, hogy tettét politikai okok miatt követte el.

Attól tartanak, hogy a diáknak társai voltak s azokkal együtt több más merényletet is tervezett a kormány tagjai ellen.

A merénylő nevét nem hozták nyilvánosságra.

Anghelescu Constantint szanatóriumba szállitották. Mind a három revolverlövés a miniszter testébe furódott. Anghelescu állapota aggasztó.

A merénylő kihallgatása

Bukarest, julius 21.

Anghelescu merénylője azt vallotta, hogy a minisztert meg akarta ölni. A vizsgálat megindult annak megállapitására, hogy ezidő szerint vannak-e a tettesnek büntársai. A sebesült miniszterről röntgen felvételeket készitettek és megállapitották, hogy a testében golyó nem maradt és igy tul van minden veszélyen. A merénylő egy forradalmár oláh diák volt.

Anghelescu leakarta teperni merénylőjét

Bukarest, julius 21.

Késő éjjel jelentik: A rendőrség olyirányu vizsgálata, hogy Anghelescu merénylőjének, Bézának voltak-e büntársai, vagy hogy valamely szervezet megbizásából cselekedett-e, semmiféle eredményre nem vezettek. Béza kiséretében a minisztériumba való menetelekor három

másik diák is volt, akiknek a társaságában jelent meg az államtitkár dolgozószobájában is. Az államtitkár felszólította őket, hogy foglaljanak helyet. Béza a kiséretében volt diákok között maradt, majd hirtelen revolvert rántva, lőtt. Angelescu rögtön felismerte a helyzetet és rávetette magát a merénylőre, aki azonban a birkózás folyamán is folytatta a lövöldözést. A lövöldözésre elősiettek a hivatalnokok és lefegyverezték a merénylőt.

Katonaság szállotta meg Borsát

Máramaros—Borsa, julius 21.

Még ma sem tisztázták, vajjon mi is okozta a borsai tüzkatasztrófát, annyi bizonyos, hogy a borsai zsidónegyed házait elpusztító lángokkal egyidőben ismét magasra csapott a pogrammal fenyegető radikális antiszemitizmus hulláma.

Borsán minden hatósági nyilatkozat ellenére is a helyzet rendkivül komoly. Hogy mennyire igy van, mi sem mutatja jobban, minthogy Borsát tegnap katonai karhatalom szállotta meg. Egy teljes század katonaság utazott Máramarosszigetről Borsára géppuskákkal, éles töltényekkel felszerelve.

Ma hajnalban Borsára utazott Juga szigeti prefektus, Kindris főügyész, Barbuceanu vizsgálóbiró és Stetea kapitány is.

Mialatt azonban a hatóságok részéről elrendelt hadmüveletek folynak. Brinde és Dumitrescu a két antiszemita pap-agitátor a környék parasztjait Oroszkőre hivták össze. A máramarosszigeti prefektura álandóan összeköttetésben áll a belügyi kormánnyal és egymás után érkeznek Vajda Sándortól Szigtre a sürgönyök.

Letartóztatták az antiszemita vezéreket

Borsa, julius 21.

Borsára kiszállott katonai karhatalom segédletével ma letartóztatták Berinde és Dumitrescu lelkészeket, a borsai antiszemita mozgalom két vezérét. A Máramarosszigetről Borsára utazott hatósági személyek a két lelkésszel egyetemben őrizet alá helyezték Berinde feleségét, aki szintén antiszemita agitátor. Huszonhat parasztot és Berinde diák unokaöcsét letartóztatták.

A pojánai parasztok a katonai karhatalom láttára még csak meg sem kisérelték az ellentállást. A harminc letartóztatott embert ma délután két autóbuszon Máramarosszigetre szállitották, ahol az ügyészségen helyezik el őket.

Veszélyben a zsidók élete és vagyona — mondják a zsidó képviselők

Bukarest, julius 21.

A zsidó parlamenti klub tagjai ma értekezletet tartottak Bukarestben. Az értekzleten megjelentek a parlamenti csoport összes tagjai, akik sorra bejárták azokat a helyeket, ahol az utóbbi zavargások voltak.

A csoport tagjai egyenkint beszámoltak vizsgálataik eredményéről. Az értekezleten megállapitották, hogy a lefolyt zavargások sulyosan veszélyeztetik a zsidók élet- és vagyonbiztonságát és a kormány nem tette meg azokat az intézkedéseket, melyekkel megelőzhette volna a rendzavarásokat és idáig semmi sem történt, hogy a rendzavarók elvegyék méltó büntetésüket.

A zsidó parlamenti klub éppen ezért szükségesnek látja, hogy a zsidóságra nézve sulyos idők küszöbén a legélesebb hangon tiltakozzon a kormány lanyhasága ellen és szerdára Bukarestben rendkivüli értekezletre hivja meg az ország összes zsidó szervezeteinek kiküldöttjeit.

Suceavában a zendülő parasztok nyolc órán keresztül tartották megszállva a prefektu át

A zsidó parlamenti klub tagjai a bukaresti és ilfovi sajtó képviselői előtt az Excelsior szállodában expozét tartottak a sajtónak. Landau kisnevi képviselő ismertette előttük általánosságban a helyzetet, amelyet aggasztónak itélt azért, mert az agitáció, amely eddig csak az intellektuális rétegre szoritkozott, a parasztokra is átterjedt. A suceavai eseményeket Landau képviselő ismertette. Elmondotta, hogy a parasztok nyolc órán keresztül tartották megszállva a prefektura épületét. Még megdöbbentőbb szerinte az, ami Baleceana községben történt. Pénteken délután Maier szenátor és a falu zsidósága a fenyegető helyzetre való tekintettel segitséget kértek a prefektustól. A prefektus tényleg kiküldött két csendőrt, de ezek már csak a zavargások után érkeztek meg. Huszonkilenc zsidó ház van a faluban, ezek közül huszonötöt lerombóltak, a butorokat összetörték és az üzletekben levő árukat az utcára hajigálták. A kiérkező ügyész saját szemével látta a munkában lévő agitátorokat és ennek ellenére a letartóztatott parasztokat szabadlábra helyezte. Fischer a borsai eseményekről referált, Landau pedig a Besszarábia zsidó lakossága — mondta a képviselő —, aggodalommal néz az augusztus 8-iki diákkongresszus elé, mert az atmoszféra olyan izgatott mint az 1903-as és 1905-ös pogromok előtt.

A zsidó parlamenti blokk kivánságai

A zsidó parlamenti blokk delegációja tegnap ismét felkereste Vajda belügyminisztert és a következő hat konkrét követelést állitották fel:

1. Utasitsa a belügyminiszter körrendeletben az alsóbbfoku hatóságokat, — hogy minden rendelkezésre álló eszközzel akadályozzák meg az antiszemita agitációt és amennyiben rendzavarások történnének, azonnal és a törvény teljes szigorával lépjenek fel azoknak elő idézőivel szemben. 2. Azon hatósági közegekkel szemben, amelyek vétkes mulasztásaikkal hozzájárultak a legutóbbi zavargások kirobbanásához, a legszigorubb szankciók alkalmaztassanak. 3. Oszlasson fel a belügyminisztérium minden olyan szervezetet, amelynek tett, vagy nyilt célja az ország felekezetközi békéjének megbontása és a zsidó lakosság elleni uszitás. 4. Mindazoknak az agitátoroknak azonnali letartóztatása és megbüntetése, akik a legutóbbi zavargások előidézésében szerepet játszottak, különös tekintettel a suceavai és borsai eseményekre. 5. Szigoru intézkedések foganatositása Corneliu Zelea Codreanu vasgárdájával szemben, amely már eddig is számos zsidóellenes atrocitás megszervezője és végrehajtója volt. 6. Teljes anyagi kártérités mindazoknak a zsidó lakóknak, akik a legutóbbi zavargások alkalmával károkat szenvedtek, valamint az antiszemita agitátorok által felgyujtott zsidó házak felépitése.

A zavargásoknak szociális és gazdasági okai vannak

A belügyminiszter másfélórás expozéban válaszolt a zsidó parlamenti tagok követeléseire. Kijelentette, hogy az ő fenhatósága alatt álló közbiztonsági hatóságok meg fogják tenni kötelességüket. Az igazságszolgáltatási fórumok dolga aztán az, hogy a büntetőeljárást a zavargásban résztvevők ellen megindítsa. A belügyminiszter annak véleményének adott kifejezést, hogy a legutóbbi antiszemita zavargásoknak szociális és gazdasági hátterük van. Tudatában van annak a kormány, hogy a sulyos gazdasági helyzet bizonyos elégedetlenséget idézett elő és tudja, hogy ezen a téren is kötelességei vannak.

Letartóztattak egy oláh ezredest

Bukarest, julius 21.

A szucsavai törvényszék szombaton foglalkozott a legutóbbi zavargások miatt letartóztatott kilenc paraszt ügyével, akik tagadták, hogy a rombolásban résztvettek volna. A kárvallott zsidó kereskedők a letartóztatottakban azonban felismerték üzleteik kifosztóit és lerombolóit s ennek alapján a biróság a kilenc közül hat parasztot 14 naptól három hónapig terjedő fogházbüntetéssel sujtott, hármat pedig felmentett.

A bukovinai hatóságok közvetlenül a tett elkövetése után letartóztattak néhány parasztot, de nemsokára szabadlábra is helyezték őket. Most ujra elrendelték, hogy azt a nyolcvan parasztot, akik résztvettek a zavargásokban, letartóztassák.

A csernovitzi tábla előtt ma szerepelt a tüntetésekben résztvevő Neculcea ezredes letartóztatásának ügye. A csernovitzi törvényszék ugyanis megsemmisitette az ezredes letartóztatásáról szóló végzést, ezzel szemben a tábla a letartóztatást megerősitette.

Negyven millió pengőre emeli fel a kereskedelmi miniszter a kis- és középipar támogatására szánt összeget

Budapest, julius 21.

A minisztertanács a kereskedelemügyi miniszter előterjesztésére a fenálló két kisipari hitelintézetnek 10 milliónyi pengőt bocsátott rendelkezésre és megbizta a Pénzintézeti Központot, hogy megfelelő váltók ellenében további 10 millió pengőt folyósitson a két altruista intézet utján. Miután a kereskedelemügyi miniszter tisztában van azzal, hogy ez az összeg kevés ahoz, hogy a panaszokat megszüntesse, tervezetet dolgozott ki arra, hogy a kis- és középipar céljaira további 20 millió pengőt folyósithasson.

Minthogy azonban a kereskedelemügyi minisztérium tárcája keretén belül ezt az összeget nem lehet rendelkezésre bocsájtani, Bud János kereskedelemügyi miniszter felkérte a pénzügyminisztert arra, hogy gondoskodjék a Pénzintézeti Központnak saját tőkében való megrösitéséről, — amelyre különben azért is szükség van, hogy ez az intézmény az ország szempontjából döntő fontosságu egyéb közérdekü feladatait is fennakadás nélkül végezhesse el — abból a célból, hogy azután a Pénzintézeti Központ a 20 millió pengőt a kis- és középipar rendelkezésére adhassa.

A kereskedelemügyi miniszter ezenkivül a Pénzintézeti Központ részére a kis- és középipari hitelekkel kapcsolatos szükséges veszteségek tartalékául a saját tárcája terhére 2 millió pengős fedezeti alapot is létesiteni kiván, ami által elérni akarja, hogy a hitelkérelmek elbirálásánál ne alkalmaztassanak olyan szigoru mértékek, amelyek a magánhitelezésnél általában jogosultak, de nem szükségesek akkor, amikor országos akciókról van szó.

Amint a kereskedelemügyi miniszter tervét végrehajtotta, amelynek hamarosan meg kell történni, a kis- és középipar céljaira körülbelül 40 millió pengő fog rendelkezésre állni, amely összeg elegendő ahoz, hogy ezen az uton is levezettessék az aggasztó munkanélkülség.

Anyakönyvi hirek

Eljegyzések: Bujdosó Ferenc Kiss Margit, Szabó Gyula—Vámos Sára, Balla Lajos—Haty Anna, Takács Sándor—Zágonyi Piroska,

Születések: Kósa Károly Máv. altiszt fiu Károly, Grünwald Ábrahám hitk. eljáró fiu Ábrahám, Bagdán János fm. fiu Sándor, Sánta Gábor fm. fiu István, Tóth Sándor lapkihordó leány Irén, Juhász Ferenc kaptafa készitő leány Róza, Barta Imre gazd. fiu László Németh Károly iroda szolga fiu István, Simon Jakab fm. fiu Imre, Csiha Károly villanyszerelő leány Mária.

Halálozások: Major János ref. 78 éves, Gr. Vecsey u. 8., Barna Tibor ref 5 hónapos Monostorpályi ut 56. Joncz Béla r. k. 39 éves Kut u. 54. Kőrösi Lászlóné ref. 40 éves Máv. colónia, özv. Szilágyi Jánosné ref. 67 éves Fancsika 92. Balogh Józsefné ref. 43 éves Epres kert u. 21. Fedák Lajos r. kath. 51 éves Rakovszki u. 49. Erdős Imre ref. 47 éves Erzsébet u. 63. Kun István r. k. 15 napos Csóka Pál u. 21. Tóth Irén ref 1 napos Virág u. 3.

— **Könyvkötészetünk megnyilt József királyi herceg-utca 16. szám alatt, első emelet az udvarban.**

Csapó-utca 67. szám
Bálint József
asztalos
ajánlja saját készitésü butorait

A „Margit“ Strandfürdőben

Uszodajegy a pénztárnál 60 fillér, villamoson az oda és visszautazással 80 fillér. — Gyermek uszodajegy 30 fillér.
Nagyon kedvezményes idény, havi és családi bérletek válhatók!

Letartóztatták Székesfehérvár polgármesterét és müszaki főtanácsosát

Sikkasztással és hütlen kezeléssel vádolja őket az ügyészség

Székesfehérvár, julius 21.

Zavaros Aladár polgármestert és Vargha Elemér müszaki főtanácsost a vizsgálóbiró vasárnap letartóztatta és a város két első tisztviselője az éjszakát már az ügyészség fogházában töltötte.

A nagy lavina azzal a levéllel indult meg, amelyet Zavaros polgármester Vargha Elemér müszaki főtanácsoshoz intézett s amelyben felsorolva az épitkezések körül történt különböző visszaéléseket, részt kér magának az illegitim jövedelmekből. Vargha főtanácsos a polgármester levelét két napig magánál tartotta, majd elvitte Széchenyi Viktor grófi főispánhoz és kérte, hogy inditsa meg a vizsgálatot. A főispán azonnal kihallgatásra kérte a polgármestert, aki kijelentette, hogy a levél adatai nem fedik a valóságot és csak azért irta, hogy törbecsalja Varghát, akinek visszaéléseiről régen suttogtak. A főispán nem elégedett meg a polgármester magyarázatával, hanem jelentést tett a belügyminiszternek, aki táviratilag intézkedett az ügyben szereplő két főtisztviselő felfüggesztéséről és a fegyelmi eljárás megindításáról. A fegyelmi eljárás lefolytatására bajsai dr. Vojnich Ferenc bajai polgármestert rendelte ki, aki szombaton több főtisztviselővel együtt Székesfehérvárra érkezett. A fegyelmi eljárással egyidőben felsőbb helyről érkezett utasitás alapján Krizizewszky Rezső királyi ügyész a bünvádi eljárást is megindította. A nyomozásba bekapcsolódott Jónás Béla rendőrfőtanácsos is. Az ügyész utasitására szombaton délután félhárom órakor két budapesti detektiv Farkas Zoltán vizsgálóbiró elé állitotta ugy a polgármestert, mint a müszaki főtanácsost és ugyanakkor házkutatást is tartottak mindkettőjük lakásán. A házkutatás során különböző iratokat foglaltak le.

Szombaton este 11 órakor Farkas Zoltán vizsgálóbiró ujból maga elé vezettette a polgármestert és a müszaki főtanácsost és kihirdette előtte végzését, amely szerint hütlen kezelés, megvesztegetés és hivatali sikkasztás büntettének nyomatékos gyanuja miatt elrendeli előzetes letartóztatásukat.

A két előállitott férfi megdöbbenve vette tudomásul a vizsgálóbiró döntését és amikor Zavaros meglátta a szobába belépő fogházőrt, megtántorodott, majd lerogyott egy székre és jóideig tartott, mig magához tért. Aztán lassan, támolyogva indult le a fogházlépcsőn a fegyőr előtt. Halálsápadtan követte őt Vargha müszaki főtanácsos. Zavaros és Vargha igen nyugtalanul töltötték magánzárkájukban az éjszakát. Zavaros egy pillanatig sem pihent, botjára támaszkodva nyugtalanul járkált fel és alá. A vizsgálóbiró közölte a védőkkel, hogy a vádtanács a lehető legrövidebb időn belül, valószinüleg még a vasárnapi nap folyamán dönteni fog a vádlottak felfolyamodása ügyében. Tényleg igy is lett. Vasárnap délelőtt dr. Köves Emil törvényszéki tanácselnök elnökletével össze is ült a vádtanács, hogy döntsön a polgármester és a müszaki főtanácsos letartóztatásának kérdésében. A vádtanács, melynek tagjai még dr. Boeskor Gyula táblabiró és dr. Horváth Gyula törvényszéki tanácselnök voltak, többórás tanácskozás után meghozták döntésüket, amelyben a vizsgálóbiró letartóztató végzését jóváhagyva, elrendelik Zavaros polgármester és Vargha müszaki főtanácsos további fogvatartását, mert a vádtanács véleménye szerint szökésüktől tartani lehet. A védők a királyi itélőtáblához felebbeztek a vádtanács döntése ellen.

Kézimunka szaküzlet és csipkeáruház

Kossuth-utca 2. Városház épület

Cobelin, Klöplin és Valensin csipkék, Kelim, Függönykelmék, Perzsa.

Választási paktumot kötött Németország két legnagyobb jobboldali pártja

Berlin, julius 21.

A B. Z. am Mittag hétfőn ujból megerősiti azokat a hireket, hogy a szélsőjobboldal két pártja, Hugenbergék és Hittlerék vállvetve indulnak a küszöbön álló választási harcba. Ezt a hirt már szombaton is kolportálták, Hugenberg azonban erélyes cáfolatot adott ki. A B. Z. am Mittag szerint ezzel szemben tény, hogy ugyanakkor, amikor a cáfolat megjelent, Hugenberg és Hittler találkozott és tárgyalásokat kezdett a megkötendő választási szövetségről. A tárgyalások vasárnap is folytatódtka és hétfőn délelőtt teljes megállapodásra vezettek. A megegyezés ugy szól, hogy a német nemzeti párt és a nemzeti szocialista párt egyik kerületben sem állit ellenjelöltet a másik párttal szemben, hanem mindenütt közös erővel veszi fel a harcot a baloldali pártok jelöltjei ellen.

A debreceni tanárképző intézet uj tanári kara

Budapest, julius 21.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a debreceni középiskolai tanárképző intézet elnökévé dr Papp Károly egyetemi r. tanárt, a tanárképző intézet igazgatótanácsának tagjaivá pedig dr. Mitrovics Gyula, dr Szabó Dezső, dr Mlleker Rezső, dr Láng Nándor, dr Hankiss János, dr Bodnár János egyetemi rendes tanárokat, Dávid Lajos dr egyetemi rendkivüli tanárt és Ady Lajos tankerületi kir. főigazgatót az 1930—31. tanévtől számitott 5 évre tanárrá nevezte ki, egyuttal dr Szabó Dezső igazgatótanácsi tagot az elnök helyettesitésével bizta meg.

Fascista párt alakult Amerikában

Atlanta (Georgia), julius 21.

Tizennyolcezer taggal megalakult az amerikai fascista párt. Vezetője, J. D. Wood kiáltványban foglalta össze programmját, amelynek leglényegesebb pontja, harc a déli államokban jelentkező kommunista irányzatokkal szemben. Hangoztatja, hogy a Ku-Klux-Klan mozgalommal semmiféle kapcsolatban sem áll, bár célkitüzései azonosak. A párt tagjai olasz mintára fekete inget viselnek.

A törökök szétverték a kurd lázadókat

Török csapatok a kurdok üldözésében, akik Araraát és a Van-tó közötti vidéket már hetek óta bizonytalanságban tartják, a perzsa határt átlépték. A kurdok nyolcvan kilométernyire továbbvonultak Perzsiában. Törökország Perzsiától ujabb határmegállapitást fog követelni, miután a perzsa kormány tehetetlennek mutatkozott arra nézve, hogy a kurdok betörését megakadályozza. A kelet-anatoliai hadsereg parancsnoka, Salim pasa kijelentette, hogy a török terület megtisztitása befejezést nyert. Az Ararat-hegységben még tartják magukat szétugrasztott kurdcsapatok, amelyek modern harcieszközökkel és gépfegyverekkel vannak felfegyverkezve. A török csapatok kétszáz kurdfalut földig elpusztitottak és több ezer kurdot megöltek. A török sajtó Angliát gyanusitja, hogy a kurdok felkelését megszervezte, aminek az lenne a célja, hogy egy független kurd állam alakuljon.

HALÁLRAGÁZOLT A VILLANYOS EGY BICIKLISTÁT

Budapest, julius 21.

Kriszán János ácsmester biciklijével bizonytalanul haladt az Üllői-uton. Egy szemben jövő motorkerékpár annyira megzavarta, hogy biciklijével egy éppen arra robogó villamos elé került, amely halálragázolta.

Meghalt Oku tábornagy

Tokio, julius 21.

Gróf Yasukato Oku tábornagy a mai napon nyolcvannégy éves korában meghalt. Ő volt az utolsó hadsereg-parancsnok, aki résztvett az orosz—japán háboruban. Oku marsall már 1877-ben a mikádó és a sogun között folyó polgárháboruban kitüntette magát. A japán—kinai háboruban már egy hadosztályt, az orosz—japán háboruban pedig mint gyalogsági tábornok egy hadsereget vezényelt. A parancsnoksága alatt álló második hadsereg a Liau-Tung félszigeten, Port-Arthur hátamögött szállott partra s az erősséget elzárta a mögöttes országrésztől. Diadalmasan vett részt a mandzsuriai előnyomulásban is. Oku a háboru után 1912-ig a japán vezérkar főnöke volt, miután egy évvel megelőzőleg tábornaggyá nevezték ki.

KOVÁCS ZOLTÁN A PHÖNIX BIZTOSITÓ DEBRECENI IGAZGATÓJA

A Phönix biztositóintézet vezértitkárát, Kovács Zoltánt, aki mindössze tiz hónapja áll az intézet élén, a központi igazgatóság érdemei elismeréséül a debreceni vezérügynökséghez igazgatóvá nevezte ki.

MEGKEZDŐDÖTT A BUKARESTI GAZDASÁGI KONFERENCIA

Bukarest, julius 21.

A mezőgazdasági értekezletre kiküldött jugoszláv és magyar delegátusok megérkeztek. A lapok szerint holnap reggel a kereskedelmi minisztériumban megnyiló értekezleten állapitják meg a közös szabályozásra váró gazdasági kérdéseket és szakvéleményeket és a szakértői értekezlet után az értekezlet javaslatainak ismertetése után hivja majd össze a kormány a végleges megállapodások hozatalára hivatott konferenciát, amelynek szinhelye valószinüleg Sinaja lesz.

Mindennemü

uri ruhákat

elismert izléssel elsőrendü kivitelben, jutányos árért készit

Zsibrita Flórián

szabómester

(volt férfiruha szabász)

Debrecen, Bocskai tér 3.

VARRÓGÉP

SINGER VARRÓGÉPEK

JAVITÁS

SZAKSZERÜEN

ÉS GYORSAN.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Piac-utca 79. szám.

Szerdán

reggel megjelenik a

„boletta" törvény

részletes gyakorlati magyarázata.

Gazdáknak, kereskedőknek, malmoknak nélkülözhetetlen.

Megrendelhető

60

fillérért a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamaránál és lapunk kiadóhivatalában, Kossuth-utca 3. sz. Telefon 1—41.

A gyilkos hőség miatt felfüggesztették a washingtoni szenátus üléseit

Newyork, julius 21.

A középamerikai államokban s részben a keleti államokban is ujabb hőhullám lépett fel. A weekend eddig 46 ember életébe került. 21 esetben a hőguta okozta a halált, mig a többiek a fürdőzésnek estek áldozatul.

Washingtonban a nagy meleg miatt félbe kellett szakitani a szenátus ülését, ahol a londoni flottaegyezmény vitája folyt. Megpróbálkoztak előzőleg éjszakai ülésekkel, miután azonban még az éjjli órákban sem hült le a levegő, az ülést hétfőre halasztották.

Magyarország már a negyedik helyen van a sakkolimpiászon

Hamburg, julius 21.

Szombaton Magyarország sakkcsapata Romániával mérkőzött és győzött. A magyaroknak 2 és fél, a románoknak egy fél egységük volt, a Steiner—Taubmann parti pedig függőben maradt.

Vasárnap a sakkolimpiász függő játszmáit bonyolitották le és ezek befejezése után, a tizedik forduló jött. A verseny állása a következő:

Hollandia 25, Németország és Lengyelország 24 és fél, Magyarország és Anglia 22 és fél, Amerika 22, Ausztria 22, Csehszlovákia 21 és fél, Svédország 21, Lettország 18 és fél, Dánia 17 és fél, Románia 16 és fél, Franciaország 14.

Még nyolc forduló van hátra és azalatt teljesen megváltozhat az élen vezető csapatok sorrendje.

HARMINCNYOLC FÉRJGYILKOS ASSZONY ÁLLT AZ IDÉN A FRANCIA ESKÜDTSZÉK ELŐTT

Páris, julius 21.

A párisi L'Intransigeant megdöbbentő kimutatást közöl: a francia esküdtszékek a mostani ülésszakban már a harmincnyolcadik olyan bünügyet tárgyalják, amelynek során asszonyt vonnak felelősségre férjének meggyilkolása miatt. A statisztika számai mindig sokat mondanak egy ország életéről, egy társadalom állapotáról, egy kor erkölcséről. Ám ennél megdöbbentőbb és lesujtóbb statisztikát, ennél ijesztőbb és beszédesebb számot már régen nem rajzolt rá ennek az örjöngő kornak a láthatárára „Mene tekel"-ként s statisztikai tudomány.

Haszonbérbeadási hirdetmény.

Vámospércs község tulajdonát képező és határában fekvő Villongó és Kőrises elnevezésü ingatlan 500 kat hold **julius hó 29-én délelőtt 10 órakor** megtartandó árverésen 6 évre bérbeadatik. Árverési feltételek a megyei tiszti főügyészi hivatalban (Vármegyeháza) és a községi főjegyzőnél megtudhatók.

Vámospércs, 1930. évi julius hó 14-én.

Hentes Sándor főjegyző.

Strandfürdői melltartók

Ki-Wa-féle speciális kiállitásban **P 1.50**

Csipő fűzők, reform fűzők, egészségügyi haskötők a legolcsóbb árban

KISS és WACHA fűző és keztyü üzeme Ossuth-u. 59. (Kandia sarok.)

Nem alkalmi vétel

hanem állandóan **olcsón** árusitom a

müselyem harisnyát!

Saját gyártmány hibátlan P 1.90, hibás 1.50
Bemberg selyem harisnyát kis hibával P 2.50
Férfi strapa zoknit páronként —.40 fillér
Prima selyem nadrág hibátlan P 2.90

Cipő osztályban

állandóan vannak egyes párok leszállitott **olcsó** árakon.

Benyáts Emil áruháza Debrecen.

Egy szerb pópa megölte városa polgármesterét

Belgrád, julius 21. Sopot városkában, a sztipi kerületben, vasárnap délután letartóztatták a városka orthodox papját, Nikola Jovanovicsot, akit azzal vádolnak, hogy szóváltás hevében agyonütötte a városka polgármesterét, Ilia Milenkovicsot. A polgármestert két héttel ezelőtt szétzuzott koponyával, holtan találtak az országuton.

A vizsgálat megállapitotta, hogy az orthodox pap együtt jött haza a szomszéd községből a polgármesterrel, utközben szóváltásba keveredett vele és kővel beverte a fejét. A gyilkos lelkész rövid vallatás után beismerte tettét. — Azzal védekezik, hogy a polgármester folyton sértegette őt és annyira felizgatta, hogy a végén már nem tudta, mit cselekszik.

A Keleti Alszövetség első osztályának létszámát tizennégyre emelte a tanács

A szombaton este tartott tanácsülés félre téve minden sportetikai szempontot, az Alszövetség első osztályának létszámát 14-ben állapitotta meg. A határozat előzménye az volt, hogy az Alszövetség már régen látta azt, hogy a jelenlegi bajnoki beosztás nem alkalmas a sportnivó emelésére. Ezért az intézőbizottság javaslat kidolgozására utasittatott, amit szombaton tárgyalt a tanácsülés. A javaslat lényege röviden az volt, hogy vagy legyen egységes első osztály az összes egyesületek bevonásával s ebben az esetben az év végén kiesett volna annyi egyesület, hogy 11 maradt volna az első osztályban, — vagy állittassék fel két alosztály, szabolcsi és hajdu csak első osztállyal és az év végén mind a két alosztályból annyi egyesület essék ki, hogy a jövő évben megalakitandó egységes I. osztály 12 egyesületből álljon. Bármelyik megoldás esetén el lehetett volna azt a célt érni, hogy egy éven keresztül az Alszövetség mindegyik egyesületének módjában állott volna képességei bebizonyitására s arra, hogy a gyengébb egyesületek is jobbakkal küzdve tanulhassanak s ezáltal a sportnivó emelkedjék. Ezzel szemben az történt, hogy a bajnoki propozició utólagos megváltoztatásával három olyan második osztályu egyesület került be tanácsi határozattal az első osztályba, melyeknek oda bekerülni semmi jogcimük nem volt. Ez által a második osztályu egyesületek, melyek nem voltak a tanács előtt ilyen szimpatikusak s igy nem jutottak be az első osztályba, joggal vonhatják kétségbe a Keleti Alszövetség, mint sporthatóságuk kellő sportetikai felkészültségét. Nem is beszélve arról, hogy a cél, ami az egész mozgalmat kirobbantotta, az általános sportnivó emelése, ez által el nem éretett, sőt a második osztályban visszamaradt egyesületek még inkább vissza fognak fejlődni s még inkább el fognak satnyulni.

A legkiválóbb magyar játékosok neveztek be a DEAC csütörtöki tenniszversenyére

(A D. U. tudósitójától.)

Mint minden évben, ugy az idén is Debrecen legérdekesebb és legnivósabb sporteseményét jelenti a DEAC nemzetközi tenniszversenye. Az összes vidéki tenniszversenyek között mindig a DEAC tenniszversenye könyvelheti el a legnagyobb sikert, mert olyan elsőrangu mezőny találkozik évről-évre, ami minden évben már eleve garancia a legteljesebb sportsikerre.

Nagy értéke még a DEAC versenyeinek az a körülmény is, hogy nagy tanitó hatása van, hiszen a DEAC versenyeit megnézve van módjában csak a debreceni tehetséges, de kellő tudásu oktató hiányában fejlődni nem tudó, kezdő játékosnak arra, hogy tenniszkönyvekből esetleg megértett, de gyakorlatilag meg nem tanult különböző ütéseket, a tenniszjáték mestereit nézve, elsajátithassa.

Mert hacsak Kehrling Bélát említjük fel példának, az ő nagy játékművészetében az ütések annyi különböző variációját, a helyezkedésnek, a taktikának olyan nagyvonaluságát láthatjuk, amit ha a kezdő tenniszező végignéz, többet tanul általa, mint több hónapi, magához hasonló kezdővel való együttjátszás alatt. Természetesen ugyanez a megállapitás áll fenn a haladó játékosra is.

A már csütörtökön induló versenyekre nevezett Kehrling Bélán kivül a nagynevü magyar játékosok közül Bánó Lehel, Takács Imre, Gabrovitz, a kerület játékosai mindnyáian, élükön Vay báróval, a hölgyek közül valószinü induló a Debrecenben még nem ismert Gönczné Baittrok Ica, Lates Csila, a cseh Korovitckáné és természetesen az összes debreceni hölgy játékosok is.

A verseny főszámai Debrecen sz. kir. bajnokságáért folynak, de lesznek másodosztályu számok is. A csütörtökön kezdődő verseny jó idő esetén vasárnap fejeződik be s vagy napi jegyekkel, vagy pedig az összes napokra érvényes 5 pengő olcsó helyárral tekinthető meg.

Óriási tajfun pusztított Japánban és Koreában

Tömérdek a halott és a sebesült

Tokió, julius 21.

Hatalmas orkán söpört végig Japán nyugati részében, ahol szörnyü pusztitást végzett ugy emberéletben, mint anyagi téren. Kiushin szigetével még mindig nem lehetett helyreállitani a telefón- és táviróösszeköttetést, igy a tájfun ottani pusztitásairól megbizható hirek még nem érkeztek. A nyugatjapáni Faukota, Shimonoseki és több más városban az orkán a házak százait döntötte be. Fukuotában összedőlt a halcsarnok, ahol igen sokan tartózkodtak. A bedőlt halcsarnok teteje rázuhant a tömegre. A romok alól tizenkét holttestet huztak elő. A sebesültek száma igen nagy.

A tájfun a nyilt tengeren igen sok hajót veszedelmes helyzetbe hozott. Több hajó sorsáról hiányzanak a jelentések, nagy az aggodalom a „Forei Maru" személygőzös sorsa miatt. A luxusgőzösön kilencven utas van. Most már több mint negyvennyolc órája annak, hogy az első segélyhivó jeleket leadta. Miután a tájfunsujtotta vidékekkel nincs táviróösszeköttetés, a jelentések csak szórványosan futnak be, ezért még nem lehet áttekinteni, hogy a tájfunnak hány halálos áldozata van.

Koreában, ahol a mult héten az orkán száztiz halálos áldozatot követelt, pénteken ujból tájfun pusztított. Eddig ötven halálos áldozatról tudnak.

Házak ezrei omlottak össze

London, julius 21.

Japánban, Nagasaki környékén borzalmas erejü tájfun dühöngött. A szélvihar óránként 112 angol mérföld sebességgel haladt. 1600 ház egészen, 1200 pedig részben összeomlott. Sokezer bárka a hullámokban lelte pusztulását. Hir szerint 100 ember a tengerbe veszett. A szárazföldön történt balesetek száma is többszáz.

— **Bélyeggyüjtemények** vétele, eladása, fényképészeti cikkek, Gevaert, Agfa, Hauff, Imperiál lemezek, **másolások**, aznap, **szakszerü** fototanács, tankönyves **árjegyzék** ingyen minden amateurnek Springer fotoüzletében.

Épület és butor-
- **vasalások,**
- **fournérok**

Bészler Lajosnál, Széchenyi-utca 2 sz.

Domahidy Elemér, Debrecen és Hajduvármegye volt főispánja meghalt

A megszállott területen levő domahidi sirboltban helyezik nyugalomra

(A D. U. tudósitójától.)

A régi Nagymagyarország egyik nagyjellemü és markáns egyéniségu politikai vezéralakja, domahidai Domahidy Elemér földbirtokos és református egyházkerületi főgondnok, aki gróf Tisza István kormányzása idején két izben volt Hajduvármegye és Debrecen szabadkirályi város főispánja, az oláh megszállás alatt levő Domahidán 64 éves korában meghalt.

Domahidy Elemér alakja szervesen összeforrrott azzal a politikai irányzattal, mely Tisza István gróf eszmeviágát képviselte és ezen a poitikumon belől elévülhetetlen érdemeket szerzett a magyar közigazgatás terén. Azok közé a sziklaszilárd jellemü férfiak közé tartozott, akik egész életüket gyetlen politikai meggyőződésnek szentlik s ebben a gondolatkörben minden erejüket a haza boldogulására kamatoztatják. Domahidy Elemér politikai sulyát és egyéniségét legjobban azzal jellemezhetjük, hogy Tisza István legbizalmasabb barátai közé tartozott, akinek tanácsát minden nagy elhatározása előtt kikérte. — Mint főispán objektiv belátásával páratlan tudásával és igazságérzetével tünt ki. A törvényhatóságok közigazgatásában a kormánypolitikai irányitás klasszikus stilusát képviselte és vezéri bölcsessége különösen a világháboru idején nyilatkozott meg, mikor a rábizott két törvényhatóság életét higgadt megfontoltsággal vezette át a nagy világégés sulyos válságain.

Domahidy Elemér élettörténete

Dohahidy Elemér 1866-ban született a szatmármegyei Dohmahidán, régi nemesi családból Középiskolai tanulmányait Nagykárolyban végezte, majd a debreceni jogakadémián hallgatott jogot. A jogi tanulmányok elvégzésével Szatmár vármegye szolgálatába lépett, ahol előbb Erdődön szolgabiráskodott, 1890-ben pedig a nagykárolyi járás főszolgabirájává választották meg. 1895-től kezdve főgondnoka volt a szatmári református egyházmegyének.

Politikai karrierje 1902-ben kezdődött, amikor a nagykárolyi választókerület szabadelvü programmal országyülési képviselővé választotta. Mint képviselő érdemes munkásságot fejtett ki az egyes parlamenti bizottságokban. Gróf Khuen-Héderváry bukása után az uj miniszterelnök Tisza István gróf őt szemelte ki Hajduvármegye és Debrecen sz. kir. város főispánjává. Installációja 1904. január 11-én folyt le ünnepélyes keretek között, elébb a megyénél, majd a városházán. Székfoglaló beszédével rendkivül hatást keltett. Főispáni tisztségeit mindösze egy évig, a darabont kormány uralomra jutásáig vezette.

Második főispánsága a koalíciós kormány bukása után vette kezdetét, amikor 1919-ben Weszprémy Zoltántól vette át a fontos poziciót s azt 1917-ig, az Esterházy kabinet kinevezéséig viselte, amidőn a kettős főispáni székben ismét Weszprémy Zoltán következett.

Domahidy Elemér jtlentős tevékenységet fejtett ki egyházi téren is. Mint fentebb emlitettük a szatmári egyházmegyének volt a gondnoka és Trianon után a megszállás alatt levő tiszatúli egyházkerület főgondnokává választották. Mint Sulyok István püspök munkatársa nagy érdemeket szerzett megszállott területi magyarság hazafias és vallaserkölcsi vezetésében s egyike volt azoknak a férfiaknak, akik Sulyok István és Makáth Gusztáv gróf püspöök oldalán az erdélyi magyarságot egy táborba terelték. Érdemeinek elismeréséül Szatmár vármegye magyar közönsége az oláh parlament szenátorává választotta s mint a magyar kisebbségi ügyek hathatós szavu védelmezője jelentős sikereket ért el a magyar küzdelmek terén.

Domahidy Elemér első felesége ujfalusi Ujfalussy Amadil, jeles magyar iróné volt. Első házasságából származó fia Domahidy István, mint a debreceni 2-es honvéd huszárezred tisztje küzdötte végig a világháborut. Második felesége báró Perényi Helén.

Betegeskedése és halála

Domahidy Elemér ny. főispán körülbelől egy év óta betegeskedett és gyógykezelés céljából többalkalommal Budapesten is fentjárt. Állapota az utóbbi hetekben fordult válságosra s már a leggondosabb ápolás mellett sem lehetett megmenteni az életnek. A Domahidy-család hétfőn értesitette táviratilag Hajduvármegye és Debrecen város vezetőségét a gyászesetről s a két törvényhatóság székházára azonnal kitüzték a gyászlobogót. Dr. Hadházy Zsigmond főispán, Rásó István alispán és dr. Vargha Elemér polgármesterhelyettes sürgönyileg fejezték ki Hajdumegye és Debrecen közönségének őszinte részvétét. Temetése valószinüleg szerdán fog végbemenni s mint értesülünk, a holttestet Nagykárolyban ravatalozzák fel, — majd a domahidai családi sirboltban helyezik nyugalomra. A haláleset a Domahidy-családon kivül a báró Perényi-, gróf Teleky- és Ujfalussy-familiákat, valamint széles kiterjedésü rokonságot borított gyászba.

A földbérlők a haszonbérek maximálását és a kisbérletek adómentességét kivánják

A hajdu- és biharmegyei bérlők vasárnap nagygyülést tartottak Debrecenben — Vásáry József nagy beszéde a gazdasági helyzetről

A Magyar Földbérlők Országos Egyesületének hajdu- és biharmegyei kerületének ujonnan alakult csoportja vasárnap délelőtt nagyjelentőségü gyülést tartott Debrecenben a vármegyeháza dísztermében. A gyülésen a központi kiküldötteken kivül megjelent dr. Szabó Sándor országgyülési képviselő, az egységespárti kisgazdacsoport országos vezére is. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamarát dr. Vargha László titkár képviselte a nagygyülésen, amelyen nagyszámmal vettek részt Hajdu- és Biharmegye földbérlői.

A nagygyülést Vásáry József elnök, felsőházi tag nyitotta meg hatalmas beszéddel, amelyben hangoztatta a földbérlők egyesülésének szükségességét s fölhivta a bérlőtársadalmat a komoly szervezkedésre. Az ország gazdasági élete nehéz napokat lát s ezzel szemben az ország nem tömörül egységes táborba, hogy a bajokat jobban leküzdhesse.

Gazdasági életünkben — hangoztatta Vásáry — az a legfőbb baj, hogy minden társadalmi osztály csak a maga érdekeit tekinti s ezzel nemcsak az ország érdekeit veszélyezteti, hanem a saját társadalmi osztályának érdekeit sem szolgálja. Ebben az áldatlan küzdelemben aztán a csendesen viselkedők alul maradnak.

Itt van az ideje, hogy a bérlők is megalkossák a maguk szervezetét és ezzel megvédjék jogos érdekeiket. Szükséges, hogy komoly megfontolás tárgyává tegyük azokat a módokat, amelyekkel segiteni tudunk az ország gazdasági bajain.

Magyarországot csak a gazdasági helyzet megjavitásával tudjuk reményteljesebb jövőbe vezetni. A gazdasági talpraállitás érdekében elsősorban azoknak kell megmozdulniok, akik aktiv gazdálkodást folytatnak. Ebből a szempontból sajnálattal állapitja meg, hogy a bérlőtársadalom két részre oszlott.

Majd az általános gazdasági helyzet tárgyalása során szól arról, hogy gróf Bethlen István miniszterelnök legutóbbi debreceni beszédében azt mondta, hogy a kormánynak csak 15—20 százalékban áll módjában az általános gazdasági válságon enyhiteni s ezt a kormány meg is teszi. Örömmel fogadja a miniszterelnöknek ezeket a szavait, mert a 15—20 százalékos segélynyujtás is lényegesen fogja enyhiteni a magyar gazdasági válságot s a 15—20 százalékos javulást hamarosan a további javulás fogja követni.

A nagy gazdasági kérdések megoldásánál nem lehet figyelmen kivül hagyni a bérlőtársadalmat, mert Magyarországon a földbérlőkérdés erősen belekapcsolódik a nemzetgazdasági rendszerbe.

Vásáry József nagy tetszéssel fogadott hatalmas beszéde után dr. Pátkay Béla, az országos egyesület alelnöke ismertette azokat a kérdéseket, amelyek két részre szakitották a földbérlőtársadalmat. Előadásában elmondta, hogy azért történt meg a kétfelé válás, mert az eredeti egyesület nem nagyon akarta képviselni a kisbérlők érdekeit. A megoszlás azonban nem végleges és a főcsoport a legnagyobb örömmel fogadná a kiváltak visszatérését.

A megoszlás kérdésének ismertetése után dr. Pátkay Béla a nagygyülés előtt vázolta azokat a kivánságokat, amelyeknek a teljesitésétől a földbérlők az ország gazdasági talpraállitását remélik. A földbérlők kivánják a bérleti jog szabályozását és kodifikálását. Kivánják, hogy 6 évnél rövidebb időre ne lehessen haszonbérleti szerződést kötni, a bérlő örököseire is terjesszék ki a bérleti előjogot, a bérelt birtokon emelt épületek a bérleti idő lejárta után ne menjenek át a bérbeadó tulajdonába, a haszonbéreket maximálják a kataszteri jövedelem arányában, az adóleengedés a bérlőt illesse, szüntessék meg a természetbeni szolgáltatásokat, a bérlők csak a tatarozásokat legyenek kötelesek végeztetni, az elemi károkban részesedjék a földtulajdonos is, az adót ne háritsák át a bérlőkre, létminimumot a bérlőknél is épen ugy, mint a többi foglalkozási ágban, meg kell állapitani és adómentességet biztositani, a kisbérlőktől pedig egyáltalában nem kell adót szedni.

Majd előadása végén hangoztatta, hogy az országban a jogi konszolidáció mellett meg kell teremteni a gazdasági konszolidációt is. Végül fölszólította a jelenlevőket, hogy a Magyar földbérlők Országos Egyesülete részére gyüjtsenek tagokat.

Pásztor Ferenc a Debreceni Gazdasági Egyesület nevében üdvözölte a földbérlőket, s mindkét egyesület támogatására hivta fel őket. Dr. Szabó Ferenc, az uj földbérlő-csoport ügyésze előadásában a bolettatörvényt ismertette. Dr. Szekeres Endre gazdasági akadémiai tanár a Pátkay előadásában elmondottakba kapcsolódva, rendkivül értékes előadást tartott a legégetőbb gazdasági kérdésekről. A nagy tetszéssel fogadott előadáshoz olaszliszkai Csuka Lajos értékes hozzászólást füzött.

Ezután dr. Szabó Sándor országgyülési képviselő emelkedett szólásra. Hangoztatta,hogy a nagygyülésen felvetett gazdasági problémák megoldását most már egy percig sem szabad halogatni. Az lenne a legcélravezetőbb, ha a bérlők és földtulajdonosok maguk egyeznének meg. Ennek a megegyezésnek az utját már most egyengetni kell Azért jött le a fővárosból erre a gyülésre, hogy ő is ennek a megegyezésnek az ügyét szolgálja. A földbérlőkérdés minden egyes fázisát mindig nagy érdeklődéssel kisérte, s ezután is figyelni fogja.

Végül dr. Szabó Ferenc az elnökség nevében határozati javaslatot terjesztett a nagygyülés elé, amelyben a földbérlők azt kivánják a kormánytól, hogy a terheket a jövedelmezőség arányában szállitsák le, — olyan vámpolitikát folytasson az ország, amely a mezőgazdaság érdekeit szolgálja, kössön a kormány olyan külkereskedelmi szerződéseket, amelyek a mezőgazdaságot anyagi előnyökhöz juttatják, szabályozzák a kartelleket és mérsékeljék a vasuti tarifát. A tiszántuli gazdák részére pedig azt kérik, hogy a fagykárkölcsönt egy évvel hosszabbitsák meg.

A benyujtott határozati javaslatot a nagygyülés egyhangulag elfogadta, s ezzel a földbérlők gyülése véget is ért.

A Singer varrógépek
mégis a legjobbak

Hirdessen
a Debreceni Ujságban

Irógép
teljesen kifogástalan, strapabiró, „Ideál" márka
eladó.
esetleg bérbe kiadó hosszabb időre. Érdeklődni a Debreceni Ujság kiadóhivatalában lehet.

ARANY BIKA GŐZ és KÁDFÜRDŐ REGGEL 6-TOL ESTE 6-IG NYITVA! OLCSÓ ÁRAK! ELSŐRENDŰ PEDIKŰR

Cserkészeink a Tiszán

„Megállék a kanyargó Tiszánál, ott, hol a kis Tur siet beléje..."

Nemcsak Petőfi értékelte a természet szépségeit; a debreceni cserkészek is jó ízléssel választották ugyan ezen a helyen táboruk szenhelyét. Vásárosnaménynél a Kraszna meg a Szamos, kissé feljebb a Tur ömlik a Tiszába. A parton egy sürü nyárfaberekben a töltés mentén egyszer csak rábukkanunk egy szárazleveles diadalkapra, felette a jelzőtábla: 172. Erő cserkészcsapat tábora. A tábor udvarán árbocon lobog a zászló, tövében virágágy, annak közepén az ország és a csapat cimerpajzsa. — Egyik csapatbeli szobrász mintázta homokkőből. Éjjel érkezve, nehezen találunk rájuk, de meg nem lepheted őket, mert a készültség őrszeme viraszt az alvó csapat felett, nappal bármikor találkozhatol már előre egy-két taggal: vagy postáért járnak a faluban, vagy szekeren szállitják a vizes hordókat.

Aki nem járt a cserkésztáborban: joggal kérdezheti: de hát mit cselekszenek ott egész nap a vakációs diákok egy rakáson? mivel lehet őket elfoglalni, hogy kárt ne tegyenek magokban vagy bármiben? Bizony nem kis feladat kigondolni a nap programját. A szabályok csak az életmódot irják elő, de a keretek kitöltése sok teret enged a találékonyságnak.

Reggel, ébresztő után, ahogy az ágyból kikelnek, könnyü csuklógyakorlatot végeznek, azután lemennek a Tiszára mosdani, rendesen felöltöznek, sorakoznak a disztérre; ének, ima kiséretében felvonják a zászlót az árbocra, őrsönként jelentik a létszámot és az egészségi állapotot, elintézik kihallgatáson a szolgálatot és a felmerült eseteket, csak ezek végeztével járulnak csajkáikkal a reggeliért. A napos őrs a konyhán szorgoskodik, szilánkol, tüzet rak, süt-főz, kenyeret szel; elmossa a kondérokat. A készültség fát vág az erdőn, gödröt ás, éjjel 2 óránként váltja az őrködésben egymást.

Legnagyobb öröme és élvezete a diákságnak a fürdés és a csónakázás. Drága fürdőhelyen sem lehet üdítőbb, mint itt, távol a társasélet robotjától.

A 80 cserkész között nem egy van, akit szülei saját autójukon jöttek el meglátogatni és ha olyankor találtak érkezni, mikor a fiu napos őrsben van, láthatták, miként forgolódik a konyhán dolgosan, hasznosan, pedig otthon csak azt tudta, hogy a villanycsengő a konyhába szól, ő megnyomja és hozat egy pohár vizet. Megtanulja itt, hogyan kell magát és mást kiszolgálni, hogyan terem az asztalra az ebéd, mennyivel izletesebb a maga-mosogatta csajkából a főidbevájt asztalon, mint otthon a fehér abroszról. Ha valaki mégis elrontja a gyomrát, (ami majd mindig a hazai csomag érkezésével esik összse), vagy megsebesül, készen áll a kézi gyógyszertár.

A napi élet hangulatát az esti tábortüz hozza. Mihelyt a tüz fellobban, az őrsök saját kigondolásuk szerint vonulnak fel mellé: egyik összekapaszkodik, pokróccal letakarózik és tüsszögve robog be, mint vonat; másik lepedőkbe burkolózik kisértetnek, harmadik párosával egymás vállára ül és körgallérban mint óriások érkeznek; a negyedik kézi villanylámpáival kirakja a sötétben a saját számát, a napos őrs hiányos öltözetében a fedőket paizsul tartja és veri a fakanállal, mint valami megriadt indián törzs. A tüznél szavalnak, dalolnak, zenélnek, mulattató ötletekkel szolgálnok. Mikor a tüz hamvad, a fák árnya összeborul, a zászlót lebocsátják, elmondják az esti imát, takarodót fujnak, lefeküsznek.

Más napokon térképről kidolgozott haditervek alapján inditják őket szerteszét különféle feladatok megoldására. A találékonyság elismerésében és nyilvánosan odaitélt jutalomban részesül.

Milyen áldás lett volna a mi ifju korunkban, ha a nagyvakáció agyonunt csavargásai és a rossz cimborák csábitásai helyett ennyiféle változatos ügyességre neveltek volna a természet lelket-testet üditő ölén! Vajjon értékeli-é a magyar társadalom eléggé azoknak a tanároknak munkáját, akik vakációjukat (a tanár egyetlen irigyelt előnyét) is a fiai nevelésének áldozzák? *sz. b.*

A villám felgyujtott egy dohánypajtát Nyirtura községben

Tizenháromezer értékü dohány elégett

(A D. U. tudósitójától.)

A szabolcsmegyei Nyirtura község határában vasárnap hatalmas tüzvész pusztitott. Mikecz Gábor kemecsei földbirtokos tanyáján hatalmas vihar volt s a villámcsapás felgyujtott egy náddal fedett, 55 méter hosszu és 8 méter széles dohánypajtáját. A tüz olyan hatalmas erővel tombolt, hogy minden oltási kisérlet sikertelen maradt. A pajta teljesen lelegett.

A tüz nem csak egy pajtát hamvasztott el, hanem lángralobbant egy épülőfélben levő dohánypajta is, amely a közelében felhalmozott 3600 kéve náddal együtt szintén teljesen elhamvadt. A tüzből eredő kár összesen 13 ezer 500 pengő.

A csendőrség megindította a tüzeset ügyében a vizsgálatot, amely hivatva lesz megállapitani, hogy gondatanság terhel-e valakit a nagy tüzkár miatt.

Fejsérülésből keletkezett agytályog megölt egy derecskei napszámost

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

Érdekes ügyben nyomoz már napok óta a derecskei csendőrség. Nemrégiben ugyanis a debreceni klinikára szállitották Illyés Károly derecskei napszámos embert, ahol megállapitották, hogy agytályogja van. Mint később kiderült, Illyés még négy hónappal ezelőtt valami fejsérülést kapott és ennek a következménye volt az agytályog, amely négy hónap elmultával meg is ölte Illyés Károlyt. A boncolás adatai alapján megindult a vizsgálat annak a kideritésére, hogy Illyés fejsérülése milyen módon következett be. Nem lehetetlen, hogy valami verekedésben vett részt és ekkor kapta a sebet, amely olyan végzetes volt ránézve.

Lopással vádolta meg a Vendég-utcai karácsony estéjén egy rendőröket siket timársegéd

Eltélte a törvényszék a rágalmazót

(A Debreceni Ujság tudósitójától)

Érdekes reágalmazási ügyet tárgyalt hétfőn a debreceni törvényszéken dr Serly Jenő tanácselnök büntető tanácsa. Kun József 74 éves Vendég-utcai timársegéd volt a vádlott, aki teljesen süket, ugyhogy a kihallgatása is csak tolmács utján volt lehetséges. Az ősz Kun János a mult év decemberében, éppen karácsony estéjén követte el a bünét: megrágalmazta az egyik debreceni rendőrmestert, akiről azt állitotta, hogy lopni jött hozzá s általában a rendőrök azok, akik miatt nem lehet nyitva a kapu, mert kilopják a baromfiakat s ugyancsak a rendőrök által tünt el az egyik csizmája is.

Kun József méltatlankodva tagadott, miután a tolmács fülébe kiáltotta a királyi ügyészség vádját. Öt tanut hallgatott ki ezután a biróság ebben az ügyben. Az első négy tanu egyöntetü vallomással igazolta a büncselekmény elkövetését. Az egyik tanu elmondotta, hogy ő jól ismeri a 74 éves Kun Józsefet ,aki igen gyakran „nőkkel foglalkozott". Kiderült az elnök kérdései után, hogy ez a „foglalkozás" nem volt egyéb, mint kitiltott leányok részére szállásadás. Karácsony estéjén, jóval kilenc óra után az egyik rendőrőr, Kállay Károly őrmester, nyitva találta Kun József házának kapuját. Tudva azt, hogy az öreg ember nagyot hall, nem a utcai ablakból figyelmeztette a kapu bezárására, hanem bement a lakásba és ott felszólította Kunt, hogy a kaput zárja be. Közben, mivel a szobában csaknem teljesen sötét volt, felcsavarta a félig égő lámpát, miközben az öreg ember a kezére ütött, majd méltatlankodva jelentette ki, hogy a rendőrök már hozzá járnak lopni, a csizmája is eltünt a révükön, meg a sok baromfi. Ezeket a kijelentéseket meghallották a ház utcai ablakánál álló rendőrök is s megtették a feljelentést Kun József ellen.

Egyetlen tanu volt, aki nem igazolta teljesen a vádat, de ennek a vallomása olyan bizonytalan volt, hogy a biróság figyelmen kivül hagyta. Végül is a törvényszék Kun Józsefet egyrendbeli hivatalból üldözendő rágalmazás vétsége miatt 30 pengő pénzbüntetésre itélte, amiben ugy a királyi ügyész, mint Kun József és védője, dr Sz. Nagy Samu ügyvéd megnyugodtak.

Központi szálloda Hotel Central
Budapest, VII. Baross-tér 23.
A keleti pályaudvartól alig 2 percnyire
a debreceniek kedvelt találkozó helye.
Elsőrangu modern családi ház. Központi fütés. Minden szobában hideg-meleg folyóviz.
Egyágyas szobák árai: 5, 6, 8, 9, 10 pengő.
Kétágyas szobák árai: 10, 12, 13, 14, 15, 16 pengő.
Fürdőszobás szobák, rádió. Telefon a szobákban.
Tulajdonos: PALLAI MIKSA.

Az alkohol a vádlottak padjára juttatott egy hajdunánási asztalossegédet

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

Kónya Imre hajdunánási asztalossegéd magánokirathamisitás büntettével vádolta a debreceni királyi ügyészség. Kónya 1929 áprilisában Gedeon László debreceni asztalosmesternél volt alkalmazásban, mint segéd. Kónya Imre jó munkás volt ugyan, azonban nem vetette meg az alkoholt sem, sőt igen nagymértékben kedvelte. Az alkohol hatása alatt azután nem egyszer követett el különböző kétes dolgokat. Felvállalt egyik helyről Gedeon László nevében bizonyos munkát és 15 pengőt kért előlegül. A nyugtát a pénzről aláirta a saját, valamint a Gedeon nevét is. Máskor az egyik korcsmában Gedeon László beleegyezése nélkül nagyobb összegü italt vett hitelben. Mindezekért feljelentették Kónyát, aki a hétfői főtárgyaláson be is ismerte a bünét. A beismerő vallomás, valamint a kihallgatott tanuk előadásával a törvényszék bizonyitottnak látta a vádakat és Kónya Imrét jogerősen háromhónapi fogházbüntetésre itélte egyrendbeli okirathamisitás és kétrendbeli csalás vétsége miatt.

VÁLTÓHAMISITÁSÉRT HAT HÓNAPI BÖRTÖN.

(A Debreceni Ujság tudósitójától)

Nagy Mihály debreceni napszámost kétrendbeli magánokirathamisitás büntettével vádolta a királyi ügyészség azért, mert a mult évben, amikor anyagilag rendkivül rossz helyzetbe került, meghamisott egy váltót, amely 350 pengőről szólott. A váltóra saját feleségének és Bereczki Miáhlynénak a nevét hamisitotta rá ezeknek tudta és beleegyezése nélkül.

Dr Serly Jenő tanácselnök hétfőn tárgyalta a bünügyet, amikor is Nagy Mihály mindent beismert s védekezésül szorult helyzetét hozta fel, amely kényszerítőleg hatott rá arra nézve, hogy valami uton-módon pénzt szerezzen. — Másképpen nem tudott pénzhez jutni és váltót hamisitott. A törvényszék az enyhitő körülmények figyelembevétele mellett Nagy Mihályt hat hónapi börtönbüntetésre itélte, amiben ugy Nagy Mihály, mint a királyi ügyész megnyugodott s igy az itélet jogerős.

— **Könyvkötéseket, bördiszmunkákat, képkeretezéseket, dobozokat stb. legizlésesebben és legolcsóbban készit könyvkötészetünk.**

Egy magyar fiu kálváriája az oláh hadseregtől az idegenlégióig

(A D. U. tudósitójától.)

Pár nappal ezelőtt a Debreceni Ujság egy rendőrségi tudósitást közölt arról, hogy a detektivek több gyanus ügynök után kutatnak, akik a francia idegen légióba csábitanak debreceni fiatalembereket. A cikk hatása alatt felkereste szerkesztőségünket Türkösi Lajos 31 éves fodrászsegéd, aki két évvel ezelőtt tért haza viszontagságos kalandok után az idegenlégióból s egyenesen azzal a kérelemmel fordult hozzánk, hogy tegyük lehetővé számára mindazoknak a borzalmas szenvedéseknek teljesen tárgyilagos és szinezésmentes feltárását, amelyek Afrika legsötétebb vad népei között a trópikus hőségben elviselhetetlen börtönt jelentenek a kicsábitott legionistákra. Az ügynökök toborzásán kivül elsősorban az egzisztencianélküli, kalandvágyó fiatalemberek könnyelmüsége vezet legtöbbször romlásba tapasztalatlan embereket s mindaz, amit az alábbiakban közölni fogunk, élénken dokumentálja egy keserves tapasztalatokat átélt magyar legionárius szenvedéseit. Ezeknek az élményeknek megismerése gondolkozásra késztetheti és visszatarthatja azokat, akik ilyen merész tervekkel foglalkoznak.

Az olahok elleni harcban és az oláh hadseregben

Türkösi Lajosnak az idegenlégióba való kijutását a világháboru utáni összeomlás okozta. Az aradmegyei Ágya községben született s iparosmesterséget tanult, de 1916-ban a kalandos természetü fiatalember, bár még nem volt katonaköteles, az oláh betörés idején önként jelentkezett katonai szolgálatra. Résztvett az oláhok elleni hadjáratban s egész Predeálig együtt volt az ellenséget üldöző hadsereggel. A harcokban meg is sebesült, de felgyógyulása után ismét tovább katonáskodott, — egészen az összeomlásig, amikor a vörösek vették át az uralmat s ekkor leszerelt. Mint vörös katona nem akart szolgálni. Katonáskodása idején az orosz harctéren bejárta az egész Ukrajnát. Az oláh megszállás után, 1922 január 15-én be kellett vonulnia az oláh hadseregbe. Magyar ember létére nem szivesen ment oláh katonának s az első kedvező alkalmat felhasználta a szökésre. Belényesről a bukaresti autókülönitményhez osztották be, de csak pár hétig tudott megmaradni az idegen környezetben. 1922 május 18-án megszökött.

Negy évi kóborlas Európában gyalog

Ettől az időponttól kezdve több, mint négy esztendőn keresztül egész Európát bekóborolta s kalandos utjai után jutott el az idegen légióba. Jóformán gyalog járta be egész Európát és vándorlásai alatt rengeteg nélkülözésen ment keresztül. Romániából Jugoszláviába szökött. Temesvár mellett Bóka községnél lépte át a határt. Pancsováig gyalogolt az oláh katonai egyenruhában, itt azonban egy szerb csendőrjárőr letartóztatta és mint szökött katonát Belgrádba kisérték. A belgrádi várban 24 napig raboskodott. Belgrádból Nisbe szállitották kényszermunkára, de ezen a vidéken már több magyar fiuval találkozott, akik mind az oláh hadseregből szöktek. Minden gondjukat arra forditották, hogy valamiképen tovább szökhessenek a szerbek kezeiből s egy magyar barátjával sikerült is Albániába jutniok. Óriási távolságokat tettek meg, mindenütt gyalog és hosszas bolyongás után jutottak el Durrazóba. Itt malláriába esett, sokáig kórházban volt, mikor pedig kikerült a kórházból, a mecsetek lépcsőin koldulásból szerzett annyi pénzt, hogy hajón átkelhessen Olaszországba. Sikerült is egy „Taranto" nevü olasz hajóval Bari olasz kikötőbe áthajózni.

A visszatoloncolás réme

Türkösi bolyongásának menekülésszerü jellege volt s csak az a cél vezette, hogy az oláh uralom alá többé vissza ne kerüljön. Olaszországban azonban olyan fordulatot vett Türkösi fantasztikus vándorlása, hogy a visszatoloncolás réme fenyegette.

— Bariból Nápoly felé vettem utamat, — meséli a légionista, — majd Rómában a magyar követséghez fordultam utlevélért. Itt azonban mint oláh állampolgárnak nem tudtak segitségemre lenni, a román követségen pedig adtak egy utlevelet, amely Románia felé szólt. Én az utlevelet elfogadtam, de már biztos voltam benne, hogy nem mehetek vissza, mert ez, mint katonaszökevénynek egyenlő lett volna a vesztembe rohanással. Az utlevél birtokában mégis utnak indultam gyalog. Egy Rakek nevü határközségnél ismét szerb területre léptem s Zágrábig eljutottam. Itt munkát kaptam, mint gazdasági cseléd dolgoztam Dugoszeloban egy horvát papnál. Horvátországban összetalálkoztam ismét több oláh területről menekült magyar katonaszökevénnyel s egy hónap mulva ujra vándorbotot vettem a kezembe és Ausztria irányában többedmagammal elindultam. Steinbrück, Marburg utirányon keresztül Grazba érkeztem, majd Bécsbe és párnapi időzés után Salzburgon keresztül Bajorországba értem. A határokon mindig éjtszaka, a sötétség leple alatt jutottam át, mert utlevelem természetesen egyik országba sem volt. Reichenhall, Rosenheim, München, Nürnberg, Würzburg, Heidelberg, Mannheim voltak a nagyobb állomások németországi utamon. Nagy nélkülözések között, jóformán csak a betévő falatot tudtam megszerezni magamnak. Ludwigshafennél észre sem vettem, mikor a franciák által megszállt Rajnavidékre érkeztem. Utközben a nyelveket, annyira-amennyire elsajátitottam. Legjobban németül beszéltem s itt már barátságosabb napokban volt részem s később Strassburgig jutottam fel. Legjobb barátomat a Rajnavidéken szereztem egy német fiatalember személyében, akivel most már kettesben folytattam utamat s egy izben Strassburg egyik ivóhelyiségében, ahol négyen verődtünk össze vándorlegények, német barátom, egy másik német s egy cseh fiatalember, hosszasan iddogáltunk s a jövőről beszélgettünk.

— Itt határoztuk el, hogy valamennyien belépünk az idegen légióba.

K ézimunka szaküzlet és csipkeáruház
Kossuth-utca 2. Városház épület.
Gobelin, Klöplin és Valensin csipkék, Kelim, Függönykelmék, Perzsa.

Utban az idegen légió felé

— Ebben a strassburgi korcsmában — folytatja tovább, — egy titokzatos idegen telepedett le asztalunkhoz és szines képekben festette le, hogy milyen jövő vár reánk, menynyire meggazdagodhatunk, ha rászánjuk magunkat és kimegyünk a francia idegen légióba. Napi tizenkét franc zsoldot igért és ami a legfontosabb, öt évi szolgálat után visszajöhetünk s automatikusan francia állampolgárok leszünk. Mind a négyen ráálltunk a csábitó ajánlatra és beleegyező nyilakozatunkat már ott a helyszinen boros fővel alá is irtuk.

— Ettől kezdve már gyorsan peregtek az események. Az ügynök elvitt négyünket Metzbe, ahol az idegen légióba jelentkezők felvételére külön szerv müködik, majd Lyonon át Marseillebe vitt bennünket. Itt orvosi vizsgálatnak vetettek bennünket alá és pár nap mulva egy francia hajóval Tuniszba szállitottak.

A franciák zsoldjában

— Tuniszból elvittek minket Souse városba, ahol a francia idegen légió egyik állomásán mindjárt az első kellemetlen meglepetésen kellett átesnünk. Valamennyien oltásokat kaptunk a melegség ellen. Ez nagy lázakat csinált, utána azonban mintegy fájdalomdij képen megkaptuk a beigért 500 francot, ami az egyetlen nagyobb pénzösszeg volt, amit egy légionista a kinttartózkodás alatt kaphat, mert a továbbiakban csak 75 centime zsoldokban részesülhetünk. Ez minimális összeg. Abban a transzportban, amelyikben engem számitottak, egyedül voltam csak magyar. A tulnyomó többség németekből állott. Souseban már a második napon, mikor épen beosztottak minket a továbbmeneteléshez, egyszer csak a vár udvarán sztentori hangon elkiáltja magát valaki magyarul:

— Van-e valaki magyar az ujoncok között?

— Erre én természetesen előléptem és kiderült, hogy a kérdező egy magyar szakács, aki az idegen légió felvevő helyén teljesitett szolgálatot. Pár napig kitünő dolgom volt, mert a magyar szakács áradozó jókedvében, hogy magyart láthatott, borral és válogatott ennivalókkal traktált. (Tudni kell ugyanis, hogy az idegen légióban kevés a magyar. — Abban az ezredben, amelyikben Türkösi szolgált, mindössze tizenhárom magyar fiu volt.)

Kalandok a szaharában

— Én a lovassághoz kértem a beosztásomat s a felvételi vizsgán sikeresen átestem, ami nem volt könnyü dolog. Azokat ugyanis, akik a lovassághoz kerültek, alapos próbának vetették alá. Aki nem tudott lovagolni, a legdrasztikusabb módszerrel tanitották meg. A tábor mellett külön térség volt s jelen voltam egy kiképzésnél, amikor egy cseh lovassági ujoncot egy kötelen körbe hajszolt ló farkára ültettek minden szerszám nélkül s amikor a nagy vágtatásban tizszer-huszszor lelökte a ló, kérlelhetetlen szigorral a ló hátához kötötték és addig hajkurászták, mig habzó szájjal ott nem maradt tehetetlenül.

— A kiképzés után Szüdilánban, körülbelül 300 kilométerre a Szaharában állomásoztunk. Itt a beduinok és rabló arabok között, egészen vad vidéken táboroztunk és a rekkenő hőségben csak az éjszakai órákban gyakorlatoztunk.

— Az idegenlégiónak ugyanis az a tulajdonképeni feladata, hogy a még be nem tört vad törzseket a normálisabb élethez szoktassák. Ez azonban nehezen megy és az idegenlégióban eltöltött tizenkilenc hónapi keserves időszak alatt sokszor kerültünk életveszedelembe. Az arabok tudniillik halálosan gyülölik az ottlevő idegen katonaságot, ugyhogy ha táborhelyeinket elhagytuk, szigoru parancs volt, hogy legalább hármas-négyes csoportokban és csak teljes fegyverzetben szabad az arab községekben vagy városokban szétjelnézni. Akárhányszor megtörtént, hogy aki egyedül merészkedett ki, másnap már csak a holttestét találták meg. A szökés az idegenlégiókból teljességgel lehetetlen. A szökésekre ugyanis nemcsak a rendes katonaság vigyáz, hanem a benszülött törzsek is. Minden elfogott szökevényért 50 francot kap a nyomravezető. Természetesen a szökési vágy mindenkiben benneél, mert egyrészt a rettenetes klima, másrészt a skorpióktól való rettegés, ami akárhányszor a táboron belül is pusztit, továbbá a kegyetlen bánásmód mindenkit elkedvetlenit.

Szabadulás a borzalomból

— Nekem — fejezte be érdekes elbeszélését Türkösi —, aránylag szerencsém volt, mert egy váratlan jött alarmirozás után, amikor a rabló beduinok támadást kisérteltek meg az idegenlégió osztaga ellen s én is résztvettem a rablók üldözésére kivezényelt rohamban, az első összecsapásnál puskatussal ugy orrbavágott egy beduin, hogy leszédültem a lovamról s a száguldó rohamban oly szerencsétlenül estem le a lóról, hogy mind a két kezem kitört. Hosszu ideig kórházban ápoltak és törött karommal rengeteg orvosi vizitáció után végre alkalmatlannak minősitettek a további szolgálatra és tizenkilenc hónap multával 2800 franc végkielégitéssel visszabocsátottak Franciaországba, ahonnan a magyar követség segitségével eljutottam Magyarországba.

— Azokra a rémségekre, amiken átestem, jellemző, hogy bár sebesülésem következtében frontszolgálatra alkalmatlanná váltam, tovább is szolgálatban tartottak volna a franciák mint segédszolgálatost, de a honvágy és az ott átélt keserves napok miatt az az egy cél lebegett előttem, hogy mielébb visszakerüljek hazámba.

Türkösi kalandjai mindennél ékesebben bizonyitják, hogy a francia idegenlégiókban a szenvedések és nélkülözések szakadatlan sorozata vár az odakivánkozó magyarokra.

A Csapókertben is zászlót bontott Molnár Zoltán lelkészjelölt pártja

Értekezlet a csapókerti egyház körzetben

A csapókerti református választók vasárnap délután 5 órakor a lelkészválasztás ügyében népes értekezletet tartottak.

Az érekezletet vitéz Rácz Mihály nyitotta meg, ki üdvözölvén a szép számmal megjelenteket, elmondotta az értekezlet tárgyát, célját s átadta a szót Erdelyi Isván egyháztanácsosnak.

Erdelyi István ismertette a lelkészválasztás érdekében tett eddigi megmozdulásokat. Előterjesztette a lelkészi s a többi egyházrészi értekezletek erre vonatkozó határozatait. Keresetlen, egyszerü szavakkal, de értelmesen elmondotta, hogy a papihallgatás alkalmával miket látott és hallott Haiduhadházon. Ismertette a Molnár Zoltán lelkész ottani kifejtett áldásos müködését. Elmondotta, hogy Molnár Zoltán a református lelkészek országos Egyesületének ügyvezető titkára, az egyházmegye jegyzője, a belmissziói ügyeknek előadója. Felhivta a megjelenteket, hogy a többi egyházrészek határozataihoz, a Molnár Zoltán nevével kibontott zászlóhoz a csapókerti hittestvérek is csatlakozzanak.

Mocsári László igazgatótanitó szólott hozzá a javaslathoz. Elmondotta, hogy mint hajduhadházi születésü ember — bár rég elkerült szülőföldjéről, — több rokonsági, baráti kötelék s az édesanyja sirja füzi oda, hol gyakran meg szokott fordulni s igy volt alkalma információt szerezni Molnár Zoltán hajduhadházi lelkész felől — nem fizetett, vagy rokon, tehát elfogult kortesektől, hanem a Molnár Zoltán életéből, tetteiből.

Ismertette a Molnár Zoltán érdemeiről beszélő alkotásokat. Mint minden szépért, nemesért lelkesülő és áldozó, élete delén álló, fáradhatatlan, agilis embert — a többi pályázó iránti legnagyobb tiszteltelete nyilvánitása mellett — jó lélekkel ajánlja a csapókertiek támogatásába Molnár Zoltán hajduhadházi lelkészt.

— Bizonyára nincs önök között senki — mondotta — aki az összes pályázókat ismerné, aki tehát megtehetné a legjobb, leghelyesebb kiválasztást, az ahhoz szükséges testi-lelki képességek ismerete, megmérése, összhasonlitása alapján. Lelkészeink azok, kik az összes pályázókat imerik. Inkább higyjünk azoknak, mint az érdekből kortesedőknek. — Egyházunk ügyeiért — Isten és emberek előtt — lelkészeink első sorban a felelősök. Ha ők egyöntetüen Molnár Zoltánt óhajtják maguk közé a frontra állitani: álljunk egyházunk vezetői mellé, segitsük céjuk elérésében,, szavazatunkkal, mely nemcsak jog, hanem nagy felelősséggel járó kötelesség is, segitsük elő a Molnár Zoltán lelkészünkké megválasztását.

A megjelentek egyhangulag csatlakoztak a Molnár Zoltán pártjához.

Pécsi cserkészek Debrecenben

A kath. legényegylet történelmi tanulmányutja végig a Csonka hazán

(A D. U. tudósitójától.)

Hétfőn délelőtt a pécsi 660-as öreg cserkészcsapat (25 fő) látogatott el Debrecenbe. Ez a cserkészcsapat a pécsi katolikus legényegylet lelkes tagjaiból (főleg iparosokból) rekrutálódott és a következő programmot tüzi maga elé:

A csapat a nyári szabadság alatt (3 hét) végigjárja a csonka haza olyan nevezetes helyeit, melyek történelmi nevezetességek. Igy voltak a Mohi-pusztán, Ónodon, Kesznyéten, Miskolcon, Lillafüreden, Tiszadobon, Nyiregyházán s igy ejtették utjukba Debrecent is.

Az öreg cserkészeket Debrecenben Forrai István, a városi dalárda kiváló karnagya kalauzolta. A vendégek elsősorban a Déri-muzeumba látogattak el és a legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak az ott látott, szemet-lelket gyönyörködtető dolgokban.

Délután a csodás fekvésü Tisza István-egyetemet tekintették meg a vendégek és a város nevezetes középületeit s a programm utolsó számaként megfürödtek a nagyerdei uszodában.

Az esti vonattal a Hortobágyra utaztak ki a vendégek, hogy gyönyörködjenek a csodálatos szépségü Hortobágy tüneményes természeti szépségeiben: a napfölkeltében és a délibábban.

A pécsi cserkészcsapat a Hortobágyról Szolnokon és Cegléden keresztül utazik vissza Pécsre. Itt emlitjük meg, hogy a város idegenforgalmi irodája a cserkészek iránti előzékenységből idegenvezető kalauzt rendelt mellé jük, aki bemutatja nekik a Hortobágy, a nagy magyar puszta minden nevezetességét.

A pécsi öregcserkészek üdülésseI egybekötött tanulmányi utja az egész országban követendő példa marad s valljuk meg őszintén, annak is kell, hogy maradjon, mert a pécsi cserkészcsapat egy évi fáradhatatlan és kitartó munka után (kulturestélyek, mükedvelő előadások stb.) által tette lehetővé, hogy a csapat tagjai minden saját zsebükre menő anyagi áldozat nélkül végig barangolhatták az országot és magukra nézve lehetővé tették a bübájjal teli csonka haza történelmi nevezetességü helyeinek a maguk számára való megismerését.

Erre a propaganda „üdülés" komolyságára mi sem jellemzőbb mint az, hogy a pécsi csekészcsapatot elkisérte Csütörtök László honvéd százados, Benyovszky András nyomdaüzemi főtisztviselő és Kocsis Béla is a Pécsett megjelenő Dunántul cimü lapnak a segédszerkesztője, akl tapasztalatairól részletes tudósitásokban számol be az ott maradt hazai közönségnek.

Konyári Sóstón a strandfürdő megnyilt!

Padlólakk

legszebb szinekben, kitünő minőségben, nagyon olcsón kapható

STERN festéküzletben

Debrecen, Piac-u. 16.
(Bikával szemben.)

Ugyanott poloska, svábbogár, patkány, egérirtó megbizható minőségben kapható

Továbbra is forgalomban maradnak a magyarságot gyalázó oláh iskolakönyvek

Bukarest, julius 19.

Hónapokkal ezelőtt több cikkben mutattunk rá arra, hogy az oláh közoktatásügyi minisztérium által engedélyezett elemi iskolakönyvek felháboritó fejezeteket tartalmaznak a magyarokról. Az oláh elemi iskolai tanulók részére készült iskolakönyvekben a magyarokról, mint vérivó, görbe lábu, majomszerü szörnyekről emlékeznek meg az iskolás könyvek szerzői.

A Maniu kormány közoktatásügyi minisztere a magyarellenes izgatással teli iskolakönyvek közül egyetlenegyet, Petre Zaharescu földrajzkönyvét kitiltotta az elemi iskolákból.

Zaharescu azonban nem nyugodott bele a miniszter határozatába, a betiltó végzést megfelebbezte és ezt a felebbezést tárgyalta most a bukaresti tábla.

— A határozat, — amely jellemzi az oláh biráskodás szellemét és szinvonalát, — egyenesen szenzációs. Megsemmisiti a közoktatásügyi minisztérium rendeletét, kimondja, hogy a minisztériumnak nem volt jogában Zaharescu könyvét kitiltani az elemi iskolából, mivel a professzor ur annak idején ugyanesak a minisztériumtól kapott engedélyt könyve forgalombahozatalára. Egyben a betiltásért 150.000 lej kártérítést itélt meg a „professzornak".

A tábla határozata tehát azt jelenti, hogy az ősszel kezdődő iskolai évben nemcsak Zaharescu magyargyalázó könyve, hanem a többi iskolai könyvek a vérivó, dögevő magyarokról továbbra is forgalomban lesznek. A gyalázatos lélekmérgezés, mely éveken keresztül fertőzte a diákok lelkét, ezután is vigan folyhat tovább.

A vizsgálóbiró kihallgatta az „eszményi csokrok"-kal szélhámoskodó Szabó Lajost

(A D. U. tudósitójától.)

Részletesen beszámolt a Debreceni Ujság—Hajduföld arról a nagyarányu sikkasztási és csalási ügyről, amelynek Szabó Lajos vot ügynök a főhőse. Szabó Lajos, aki különben hirlapirónak adta kimagát és ilyen módon a legjobb körökbe is be tudott férkőzni, Bihar-, Szatmár-, Bereg- és Hajduvármegyéket sorra járta és természetesen sorra csalta az ott lakó gyanutlan, jóhiszemü iparosokat és kereskedőket. Nagy képes almanachra gyüjtött előfizetéseket és előlegeket szedett fell azzal a mesével, hogy majd az almanachban meg fog jelenni az illető iparos arcképe is. Csakhamar kiderült azonban a turpisság s a feljelentések egymásután érkeztek a debreceni rendőrséghez Szabó Lajos ellen. Igy derültek ki azok a csalások is, amelyeket Szabó az egyik jóhirü debreceni virágüzlet tulajdonosával követett el, ahol összesen hét darab „eszményi csokrot" rendelt meg anélkül, hogy ezeket valaha is kifizette volna. A veszedelmes ügynök és álhirlapiró nemrégiben rendőrkézre került s miután itt beismerő vallomást tett több vádponra nézve, átkisérték a debreceni királyi ügyészség fogházába.

Dr Csáky János vizsgálóbiró tegnap fejezte be Szabó Lajos kihallgatását. Szabó ez alkalommal is teljes beismerésben volt. Védekezésül azt hozta fel, hogy nagyon rossz anyagi viszonyok között állott s hogy ő különben is állandó elszámolási viszonyban volt az egyes munkaadóival s igy nem minden esteben nevezhető csalásnak az eljárása. A vallomása alapján a vizsgálóbiróság Szabó Lajos előtt kihirdette az előzetes letartóztatásról szóló végzést, amiben Szabó Lajos megnyugodott s igy bünügye rövidesen a törvényszék elé kerül.

A halottaskamarában fogtak el egy kasszatolvajt

Budapest, julius 21.

Izgalmas betörőüldözés volt szombaton délután 2 órakor a törvényszéki boncatani intézetben. Amikor a községi temetkezési intézet hivatalnoka két órakor visszamentek a hivatalba, a pénzszekrény előtt egy fiatalembert találtak, aki éppen egy vaskazettát vett ki a pénzszekrényből és a hivatalnokok láttára el akart menekülni. A hivatalnokok a menekülő tolvaj után vetették magukat, aki átmászott a szomszédos boncatani intézet udvarára. A községi temetkezési intézet alkalmazottai a boncatani intézet hivatalnokaival együtt keresni kezdték a fiatalembert, akit az egyik halottas kamarában a koporsók között meg is találtak. Bevitték a főkapitányságra, ahol elmondotta, hogy Steiner Aladár 23 éves munkanélküli cipészsegéd. Elmondotta, hogy gyakrabban észrevette, hogy az ebédszünet alatt teljesen üres temetkezési inézet hivatala és ezt a tapasztalatát akarta felhasználni szombat délben. Steiner Aladárt a főkapitányságon letartóztatták.

A legjobbat a legjutányosabban kapja!

Legujabb divatu
Fürdőruhák
és
Frottirkelmék
eredeti Jantzen-trikók.

Alapitási év. **1831.**

Kardos László
Debrecen, Kossuth-utca 9. sz.

Egyszeri összehasonlitás meggyőzi!!

HIREK

1930 julius 22. (kedd)

Prot. Magdolna. Kath. Magdolna.

A gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak a következők: Megváltó, Piac-u. 18. — Aranyegyszarvu, Kossuth-u. 8. — Muraközy, Piac-u. 72. — Magyar Korona, Péterfia-u. 10. — Nádor, Szent Anna-u 66. — Csokonay, Mester-u. 43. — Arany János, Csapó-utca 66.

—

IDŐJÓSLÁS

Jóslat: Egyelőre további hőemelkedés és tulnyomóan derült idő várható, később a felhőzet növekedése és csöhajlam valószinü.

—

— **Vasárnap 2800 ember volt a Déri-muzeumban.** A debreceni Déri-muzeum kulturális elhivatottságát semmisem bizonyitja jobban, mint az a nagyarányu érdeklődés, mellyel a közönség napról-napra kiséri. Mint illetékes helyről értesülünk, az elmult vasárnapon reggeltől estig kétezernyolcszázan látogatták meg a muzeumot és képtárat.

— **Szávay Zoltán dalköltő meghalt.** A magyar irodalmi élet egyik nagytehetségü alakja, dr Szávay Zoltán dalköltő és szépiró, a jeles sportsman, többszörös sakkbajnok, a Magyar Sakkszövetség alelnöke, a Magyar Filmiroda h. osztályvezetője s a leventefilmoktatás uttörője 45 éves korában szivszélhüdésben meghalt. Szávay Zoltán, aki Szávay Gyula költő egyetlen fia, Debrecenben élte le ifjuságát s igy halála óriási részvétet keltett a debreceni társadalom körében is. Hétfőn délután temették Budapesten a római katholikus egyház szertartása szerint.

— **Esküvő.** Daróczy József ny. törvényszéki biró, ügyvéd leánya, Gitta tegnap tartotta esküvőjét Pokoly Béla tüzérfőhadnaggyal, Pokoly Lajos ny. államtitkár fiával. Tanuk voltak: dr. Pokoly József egyetemi tanár, felsőházi tag és Szász Ferenc vezérkari százados.

— **Vár a Balaton!** A Debreceni Keresztyén Ifjusági Egyesület szeretettel meghivja a szépért és jóért lelkesülő ifjuságot a Balatonszárszón tartandó országos táborozásra. Az összes kiadás, oda- és visszautazás, részvételi dij és teljes ellátás beszámitásával 25 pengőbe kerül. Aki a magyar jövendő munka mezein testben, lélekben és tudásban erős, tiszta és szolgálatrakész ifjuságot akar látni s aki maga is oda óhajt állni az ilyen ifjak készülődő soraiba, — az ragadja meg az alkalmat s tartson a debreceni csoporttal és jöjjön a szárszói táborba. Jelentkezni már csak ma déli 12 óráig lehet az egyesület titkári hivatalában, Széchenyi-utca 4. szám.

— **Rómából eddig nyolcan jelentkeztek a Nyári Egyetemre.** A római egyetemi hallgatóknak fascista szervezete értesitette dr Milleker Rezső egyetemi tanárt, a Nyári Egyetem igazgatóját, hogy eddig már nyolc római egyetemi hallgató jelentette be részvételét a vasárnap kezdődő Nyári Egyetemre.

— **Meggyult a fü a hőségtől a Péterfia-utcai temetőben.** A Péterfia-utcai temetőben vasárnap délben a forró napsütéstől egy kisebb földsávon lángra lobbant a kiszáradt fü. A tüzet azonnal jelentette a temetőőr a tüzoltóságnak, ahonnan kisebb készültség vonult ki s hamarosan eloltották a tüzet. Hétfőn délelőtt pedig a Csapó utcai temetőben gyulladt ki a sárgára száradt fü kisebb helyen. Ezt a tüzet is hamarosan eloltották a tüzoltók.

Fehértói Dániel
DEGENFELD-TÉR 4.
TELEFON 11—85. SZ.
TEMETKEZÉSI VÁLLALATÁNAK
TEMETKEZÉSEI:

Erdős Imre életének 48-ik évében elhunyt. Temetése f. hó 22-én délután 3 órakor lesz Erzsébet-utca 63. számu háztól a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után a Hatvan-utcai temetőbe.

—

— **A reichenbergi nemzetközi vásár augusztusban lesz.** A kereskedelmi és iparkamara értesiti érdekeltségeit, hogy Reichenbergben az idei nemzetközi vásár augusztus 16-ától 22-ig tart. Magyar állampolgárok augusztus 6-tól szeptember 1-ig terjedő időben vizummentesen utazhatnak a reichenbergi vásárra. A vásárra utazók a cseh-szlovákiai vasuton 33 százalék kedvezményt élveznek. Ugyancsak kedvezményt ad a magyar vasut is. Vásári igazolvány kapható a debreceni kereskedelmi és iparkamaránál.

— **A debreceni Vadásztársulat** évi rendes közgyülését julius 31-én délután 6 órakor tartja a városháza nagy tanácstermében. A tárgysorozat fontosabb pontjai: Beszámolás az elmult évről, berendezkedés az 1930—31. évre, vadászterületek bérlete alapszabálymódositás, tisztujitás, inditványok. Elnökség.

— **Felakasztotta magát egy 15 éves földesi fiu.** Tragikus öngyilkosság történt szombaton a közeli Földes községben. Jenei Imre 15 éves fiatal legény, mig a szülei nem voltak otthon, a szoba mestergerendájára felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, a fiu már halott volt. Tettének oka ismeretlen. A debreceni királyi ügyészség megadta a temetési engedélyt, minthogy Jenei Imre halála körül semmi gyanu nem merült fel arra nézve, hogy esetleg büntény történt volna.

— **Kerékpártopás.** Kocsis Lajos debreceni Lorántffy-utca 23. szám alatti lakos bejelentette a rendőrségen, hogy „Waffenrád" gyártmányu kerékpárját ismeretlen tettes vasárnap este ellopta a Lorántffy-utca 23. számu ház udvaráról. A kerékpártolvaj kézrekeritésére a rendőrség meginditotta a nyomozást.

— **Aranygyürüt találtak az Arany János-utcán.** Az Arany János-utca és a Külsővásártér találkozásánál még szombaton este egy S. E. monogrammos arany pecsétgyürüt találtak, amelyet beszolgáltattak a rendőrséghez. Igazolt tulajdonosa a pecsétgyürüt átveheti a rendőrségen.

— **Watermann és más gyártmányu arany töltőtollak minden árban nagy választékban beszerezhetők a Csáthy Ferenc egyetemi könyvkereskedésben, Piac-utca 8., Telefon: 2—96.**

— **Eladó** keményfa ágy sodronybetéttel, mosdószekrény márványlappal, metszett nagy tükörrel, éjjeli szekrény és egy matracos összecsukható vaságy. Kassai-ut 37.

— **Uj pengős regények.** Ma jelent meg a pengős regényekből uj öt kötet: Christie, A titkos ellenfél, Beteljesült álom, Olthatatlan lángok, Dilettáns detektiv és a Bőregér, kötetje egy pengő Antalfynál. Telefon 612.

— **Poloskát, svábot, molyt** kiirtani házilag csakis a Löchnerer Chnexinnel lehet, mert nemcsak az élő rovarokat, de azok petéit is nyomban elpusztitja. Gyógyszertárakban és drogériákban kapható.

— **Adomány egy szegény asszony részére.** Özv. Papp Jánosné részére Prohászka Jenő hajduböszörményi pénzügyőri főbiztos öt pengőt küldött be szerkesztőségünkbe. Az adományt rendeltetési helyére juttattuk.

TESTEDZÉS

Vizipóló válogatottjaink legyőzték a németeket

Magyarország—Németország 5 : 3

A magyar vizipoló válogatott csapat diadalmasan folytatja európai körutját, a franciák után vasárnap a német válogatottat győzte le imponáló fölénnyel: 5:3 arányban. 4-szer 100 méteres stafétánk pedig kitünő idővel győzte le a nagy tehetségü német stafétát. A magyar staféta Székely—Wannie Rezső—Wannie András és Bárány összeállitásban 4 perc 07.3 mp. alatt győzött a 4 perc 11.3 mp.-et uszó németek előtt.

Az Ujpest revansot vett az Ambrosianán

Bécsben vagy Prágában lesz a döntő harmadik mérkőzés

Milanóban vasárnap délután játszották le a középeurópai Kupa második mérkőzését az Ujpest és Ambrosiana csapata. A nagyjelentőségü mérkőzésre az ujpesti együttes egy sulyos vereséggel indult, de bizakodtak a magyar játékosok, hogy ezt a hátrányt behozhatják és tovább is játszhatnak a kupamérkőzéseken. Az ujpesti játékosok reménysége valóra vált és amit a budapesti futballrajongók nem is reméltek, az Ujpest legyőzte az Ambrosianát saját otthonában.

Érdekes, hogy a félidő eredménye és a végeredmény ugyanaz, mint a budapesti Ambrosiana—Ujpest mérkőzésen volt, csakhogy most nem az Ambrosiana vezetett a félidőben és nem az Ambrosiana szerezte meg 4:2 arányban a győzelmet, hanem az ujpesti együttes. Az ujpesti csatársor ötletes, gólratörően játszott és ebben Stofián Jánosnak, a kitünő centernek van legnagyobb érdeme, mert egyaránt foglalkoztatta Ströcköt és P. Szabót, akik lefutásaikkal állandó veszedelemben tartották az olaszok kapuját.

Az ujpesti csapat minden egyes tagja tudása legjavát adta a nehéz mérkőzésben, de az elkeseredett közelharcnak az lett a szomoru eredménye, hogy Borsányi és Wilhelm megsérültek. Majdnem minden játékos megsebesült ezen a mérkőzésen, a legsulyosabb mégis Borsányi sérülése, akit a mentők vettek kezelés alá.

A különös üdvözlés után a magyar csapat kezdi meg a játékot. Már az ötödik percben gólt rugnak a olaszok. Meazza fut le a magyar kapuhoz, mint Pesten is kicselezi a hátvédeket és megszerzi az olaszok vezető gólját.

A magyarok szépen felépitett támadásokkal válaszolnak az olaszok góljára, egyik lövés a másik után megy Degani kapujára, de az olasz kapus a legveszedelmesebb labdákat is ártalmatlanná teszi. A játék hevében Borsányit ugy térdenrugták, hogy a mentőknek kellett a pályáról kivinni.

Borsányi helyére Avar megy hátra és most már csak négy csatárral játszik a magyar csapat. Az iram azonban igy sem lankad. Avar huszonöt méteres lövése az olasz kapu elé repül, az olasz játékosok és Spitz egyszerre startolnak a labdára, az ujpesti összekötő gyorsabb, előbb éri el a labdát és besodorja a hálóba.

A kiegyenlitő gól után Ujpest még erősebb tempót diktál.

A magyar csapat állandóan támad. A csatársor pompás akciót vezet az Ambrosiana kapuja ellen. Ströck lefut a labdával a jobbszélen, majd a tulsó oldalra vágja és P. Szabón, valamint Spitzen keresztül Stofiánhoz kerül a labda. A center halogatás nélkül az olasz kapura lő és a labda a hálóban táncol.

Ezzel a góllal megszereztük a vezetést és a félidő 2:1 arányban végződik javunkra.

A második félidő elején az olaszok ismét gólt szereznek. Ugyanugy, mint az első gólnál, Meazza elfut a magyar védelem mellett és közelről védhetetlen gólt lő Aknai kapujára. Az olaszok a gól után csak rendszertelen lefutásokkal kisérleteznek, mig a magyar csapat ötletes támadásokkal igyekezik megközeliteni az olasz kaput. Ez a taktika okozta az olasz csapat vesztét. A lapos passzokkal játszó magyar támadósort a tömörült védelem sem tudja megakadályozni abban, hogy az olasz kapuhoz jusson. A csatársor lábról-lábra adja a labdát. P. Szabó a jobbszélre vágja ki a tisztán álló Ströcknek. A jobbszélső erős lövést ad le a kapura, de Degani kiüti a labdát Stofián elé, aki közelről megszerzi a vezető gólt. Az olasz védelem durvaságait a mérkőzés végefelé, ugy látszik már a biró is megsokalta, P. Szabó egyedül fut el az olasz védelem mellett és a tizenhatoson belül éppen lőni akarja a labdát, amikor az olasz hátvéd utána iramodik és elgáncsolja.

A biró tizenegyest itél és P. Szabó megszerzi a negyedik gólt. Ezzel a góllal a magyar csapat 4:2 arányban győzött és ugyanolyan a gólaránya, mint az Ambrosianának. A kupaszabályok értelmében ujabb mérkőzésen kell eldönteni a két csapatnak, hogy melyikük játszhat a további kupamérkőzéseken. Ezt a harmadik mérkőzést semleges pályán, valószinüen Bécsben vagy Prágában játszák le.

—

Városi adóhivatal—Városi Dalegylet footballcsapata 0:0 eredménnyel eldöntetlenül játszottak

A labdarugás elpusztithatatlan népszerüségét sok más egyéb bizonyiték mellett igen élénken tanusitja az a körülmény, hogy veterán labdarugókból különféle old-boy együttesek alakulnak és játszanak egymásközött meccseket. Hiába, aki egyszer a futball-játék élvezetébe belekóstolt, az nehezen tudja megállani, hogy időnként ujabb-ujabb kóstolókban részt ne vegyen.

Szombaton délután a Diószegi-uti sporttelepen a városi adóhivatal és a Városi Dalegylet futballistái csaptak össze a nagy dijért, melyet ez esetben két hordó frissen csapolt sör jelentett. Párszáz néző jelenlétében, kiknek soraiban ott voltak láthatók dr. Balla Bertalan adóügyi tanácsnok feleségével együtt, mint az adóhivatal főnöke, továbbá dr. Ruszka István ügyvéd és Csapó László tb. tanácsnok a Városi Dalegylet vezetőségének képviseletében, kezdődött el a mérkőzés, mely — általános csodálkozásra nem szolgáltatta a várt humort — a körülményekhez képest mindvégig élvezetes, sőt helyel-közzel izgalmasnak volt mondható. Kétszer félóra hosszan tartott a mérkőzés, mely egyenlő erők küzdelmét mutatta s ha az egyébként akcióképes csatársorokban meg lett volna a gólképesség is, ugy körülbelül 3:3 arányban kellett volna végződnie a meccsnek. A városi adóhivatal csapatában a Vantsik—Alföldi—Szánthó belső csatártrió és Kovács balhátvéd, de különösen Báthory centerhalf tüntek ki ekszerü s lendületes játékukkal, mig a dalegylet csapatának főerősségei

az idősebb Szolárszky, Zöld Géza és dr. Kupinszky kapus voltak. Körülbelül egyformán támadott mindkét együttes s a támadások mindenkor élvezetesek s az ellenfélre nézve veszélyesek voltak. Kitünően biráskodott Horváth Endre.

A mérkőzést a MÁV műhelytelepi szinházteremben vacsora követte, melyen körülbelül 80-an vettek részt. Vacsora után dr. Balla tanácsnok a sport nemzeti jelentőségéről s a dalkultusz fontosságáról s ezeken keresztül az erők összefogása szükségességéről beszélt hatástkeltően. Beszéde végeztével a jelenvoltak még sokáig a késő éjjeli órákig maradtak együtt a legbarátságosabb hangulatban.

A DEAC nyerte a férfi, a DUE a női versenyeket a kerületi uszóbajnoki versenyen

Vasárnap délután rendezte meg a DEAC a keleti kerület uszóbajnoki versenyét a városi uszodában nagyszámu és előkelő közönség jelenlétében. A versenyen igen örvendetes haladásról tettek bizonyságot a debreceni uszók, bár néhány versenyszámban nem érték el a bajnokság címére jogositó standardot. A férfi versenyekben a DEAC uszói abszolut fölényben voltak, mig a DUE inkább hölgyversenyzőivel aratott sikereket. A vizipóló igen izgalmas és élvezetes sportot nyujtott, amely szintén a DEAC győzelmével végződött. A vizipólóban különösképen kiütközött, hogy az elmult év óta milyen nagy fejlődésen ment keresztül Debrecenben is magyar nemzetnek oly sok dicsőséget és sikert hozó sportág. A verseny részletes eredményei a következők:

Bajnoki számok:

100 m gyorsuszás: 1. Farkas DEAC 1:12 mp, 2. Bessenyei DEAC 1:17.4 mp, 3. Juhász DEAC 1:26.4 mp. — 100 m hölgy mell: 1. Sarkadi Ica DUE 1:48.2 mp (nem bajnok), 2. Fehér Magda DUE 2:02.6 mp. — 400 m gyorsuszás: 1. Orosz DEAC 6:42.2 mp (nem bajnok), 2. Bessenyei DEAC 6:57.4 mp. — 100 m hölgy hátuszás: 1. Boros Duci DUE 1:55 mp (nem bajnok), 2. Weichinger Böske DUE 2:05.2 mp. — 100 m hátuszás: 1. Rónai DUE 1:33 mp (nem bajnok), 2. Kiss DEAC 1:35.8 mp. — 100 m hölgy gyorsuszás: 1. Sarkadi Ica DUE 1:50 mp (nem bajnok), 2. Weichinger Böske DUE 2:02.2 mp. 200 m mell: 1. Szentkirályi DEAC 3:18.2 mp ker. rekord. 2. Aczél DUE 3:35.4 mp, 3. Szilvási DEAC 3:38.2 mp. — 3x100 m vegyes: 1. DEAC A. 2. DEAC B, 3. DUE. A versenybiró a versenyt megsemmisitette. — 3x100 m hölgy vegyes staféta: 1. DUE 6:25 mp (nem bajnok). — Műugrás DEAC. 2. Hadadi DEAC.

Egyéb versenyek:

50 m gyermek mell: 1. Major DEAC 42 mp. — 50 m ifj. hölgy: 1. Stern Magda DUE 53.2 mp. — 100 m ifj. hát: Köves DUE 1:26 mp. — 50 m gyermek gyors: 1. Löbl DUE 38.2 mp. — 100 m ifj. gyors: 1. Füzesi DEAC 1:20 mp. — 200 m ifj. mell: 1. Köstner DEAC 3:23.8 mp. — 50 m gyermek hát: 1. Löbl DUE 48.4 mp. — 100 m levente: Kiss Sp. 1:51.2 mp, 2. Karmazsin MÁV 1:51.8 mp.

Vizipóló: DEAC—DUE 8:5 (5:1). Biró: Färber Oszkár. — DUE ifj.—DEAC ifj. 4:3 (3:1).

A DEAC versenyén
Szobonya 11.1 mp-et futott 100 méteren
Gali DEAC 53 métert dobott gerellyel — Végh 1326 cmt sullyal

Élvezetes és sportot nyujtó versenyt rendezett vasárnap a DEAC, amelyen a keleti kerület versnyzői igen biztató eredményeket mutattak a vidéki bajnoki verseny előtt. Különösen áll ez a 100 méteres sikfutásban Szobonya SzMÁV 11.1 mp-es 100 méteres futására. A verseny meglepetése volt Király DEAC 173 cm-es magasugró egyéni rekordja és biztató formát mutatott a távolugrásban is. A sulydobók eredményes a legszebb reményekre jogosithat Végh és Ctolp biztos 13 méteres dobók, mig Gali DEAC is igen nagy javuláson ment át az utóbbi idben és biztos 12 és fél méteren felüli dobónak mutatkozott. A versenyzők közül különösen ő mutatkozott a legjobb formában levőnek 1256 cm sulylökése mellett diszkosszal 3865 cm-t dobott a versenyben de verseny előtt több dobása volt 42 méteren felül, gerellyel pedig ismét tullépte az 50 méteres határt és 5186 cm-rel győzött, de a verseny után 53 méteren felül dobott. Az ifjuságiak közül Fehér DTE ért el figyelemre méltó eredményeket. A versenyen a MAC tehetséges ifjusági középtávfutója Istenits győzött 800 méteren. Kovács Béla a Budapesti EAC nagyjövőjü athlétája a távolugrásban győzte le a kerület szenior versenyzőit. Király MAFC katonai szolgálata miatt elkapkodta a rudugrást és a DEAC veterán bajnoka, Hadházy közepes eredménnyel győzte le. A verseny részletes eredményei a következők. Szenior versnyszámok: Olimpiai staféta 1. DEAC (dr Majzik, Király, Hadházy, Vizely) 4 perc 04 mp, akik Nyiregyházi VSC stafétáját a versenybiró pályaelhagyás miatt diszkvalifikálta. 100 m: 1. Szobonya Sz. MÁV 11.1 mp, ker. rekord beállitva, 2. Schwarcz DTE 11.8 mp, 3. Kövesdi DEAC 11.9 mp. — 400 m: 1. Kövesdi DEAC 55 mp, 2. Móna NyVSC 55.1 mp, 3. Papp DTE 56 mp. — 110 m gát: 1. Mihálka dr DEAC 18.2 mp, — 500 m: 1. Németh Sz MÁV 18.45 mp, 2. Papp DTE 18.50 mp. — Magas: 1. Király DEAC 173 cm, 2. Létray NyVSC 173 cm. — Távol: 1. Kovács BEAC 642 cm, 2. Király DEAC 640 cm, 3. Szobonya Sz MÁV. 623 cm. — Rud: 1. Hadházi DEAC 347 cm, 2. Király MAFC 340 cm, 3. Kulcsár DEAC 280 cm. — Suly: 1. Végh DEAC 13.26 m, 2. Saolp DGASE 13.06 m, 3 Galli DEAC 12.56 m. — Diszkosz: 1. Gali DEAC 38.65 m, 2. Végh DEAC 37.67 m, 3. Stolp DGASE 36.10 m. — Gerely: 1. Galli DEAC 51.86 m, 2. Páter dr DEAC 43.16 m. — Ifjusági számok: 100 m: 1. Fehér DTE 11.8 mp, 2. Szász DTE 11.4 mp, 3. Rátonyi DTE 11.8 mp. — 800 m: 1. Istenits MAC 2:10.2 mp, 2. Velekei Sz. MÁV 2:10.3 m ,3p. Bálint NyVSC 2:15 mp. — Suly: 1. Galli DEAC 12.16 m, 2. Szász DTE 10.42 m, 3. Papp NyVSC 9.80 m. — Távol: 1. Fehér DTE 645 cm, 2. Szász DTE 582 cm, 3. Rátonyi DTE 576 cm.

—

SZABÓ MAC ORSZÁGOS REKORDOT FUTOTT AZ MTK VERSENYÉN

Az MTK nemzetközi versenyén kiváló német futó, Wichmann és Cohn képviselték a külföldet. Cohn nem érte el a standardnak kitüzött 9 perc 05 mp.-es eredményt, de igy is fölényesen győzte le a magyar távfutókat, de a másik német, a rekorder Wichmann kénytelen volt meghajolni a fiatal MAC-futó előtt, aki 2 perc 32.4 mp.-re javította az 1000 méteres sikfutás országos rekordját. A kiváló német futó sem szégyenkezhetik, mert 2 perc 33.4 mp.-es eredménye igen kiváló teljesitmény. A verseny fontosabb eredményei: Marvalits 4655 cm.-rel győzte le diszkoszvetésben a 4562-t dobó Donogánt. Százméteres sikfutásban Solt BSE 10.8 mp. alatt győzött. 200 méteren Sugár UTE győzött 22 mp. alatt Solt BSE ellen, aki 22.1 mp.-et futott.

—

Bocskay—S. K. Russ 6:1

Második ungvári mérkőzésén is fölényes győzelmet aratott a Bocskay csapata. A gólokat Markos (3), Teleky, Bobák és Mertin rugták. A Bocskay visszatérve, augusztus 3. napjáig szabadságot ad játékosainak.

SZINHÁZ MÜVÉSZET

Heti müsor:

Kedden: NÓRA, szinmü.
Szerdán: Bucsuelőadás. VÁLJUNK EL, bohózat.

—

Az Országos Kamaraszinház bucsuelőadásai. Még két nap és bucsut mond az Alapi-társulat Debrecen közönségének. Az utolsó két előadás idei gazdag müsorának két kitünő darabját hozza. Ma az északi szellemóriásnak, Ibsennek halhatatlan müve, a Nóra van müsoron. A Nórában fellép Fabinyi István fiatal szerelmes színész mint vendég. A Nóra cimszerepét Szepesi Edith játssza. Szerdán bucsuelőadás: Sardou kacagtató vigjátéka, a Váljunk el.

MOZGÓSZINHÁZAK MÜSORA:

VIGSZINHÁZ
(Jó idő esetén KERT-MOZI)
SIMBA, AZ OROSZLÁN.
Dzsungelfilm.
KÉT ARAB LOVAS.
Kacagtató bohózat.

—

URÁNIA
Szombatig zárva.

KÖZGAZDASÁG

Valuta- és érmeárfolyamok.

A valutapiac tájékoztató árfolyamai a következők: Egy angol font 27.75—27.90, száz cseh korona 16.91—17.01, száz dinár 10.07—10.15, száz dollár 567.40—569.40 száz francia frank 22.45—22.75, száz hollandi forint 2229.20—230.20, száz zloty 63.70—64, száz lei 3.37—3.41, száz lira 29.70—30.—, szá zmárka 136—136.60, száz osztrák schilling 80.35—80.75, száz svájci frank 110.80—111.30 pengő. — A nemesfémpiacon a huszkoronás aranyat 23—23.30 az eztist egykoronást 0.25—0.27, az ezüst ötkoronást 1.33—1.40 pengővel jegyezték.

—

A zürichi devizaárfolyamok.

A zürichi megnyitó devizaárfolyamok a következők (zárójelben a tegnapi zárlat): Budapest 90.22 és fél (90.22 és fél), Berlin 122.88 (122.87 és fél), — Newyork 514.55 (514. 55), London 2503. 25 (25.03.50), Páris 20.25 és egynegyed (20.25 és egynegyed), Milano 26.95 (26.95 és fél), Prága 15.26 (15.26) Belgrád 9.12 és fél (9.12 és fél), Bukarest 3.06 (3.06), Bécs 72.70 (72.70), Amsterdam 207.10 (207.05).

—

Gabonapiac.

A tengerentuli piacokon folytatódott az áremelkedés, miután egyre nyilvánvalóbbá lesz, hogy Európában a termés a tavalyinál jelentékenyen kisebb és igy az európai fogyasztás nagyobb mértékben van az amerikai termésre utalva. Az európai fogyasztópiac ellátása a főtárgya annak az értekezletnek is, amelyet Bukarestben tartanak Románia meghivására Magyarország, Románia és Jugoszlávia. Mind a három ország mezőgazdasági kiviteli állam és az értekezlet éppen azzal a kérdéssel kiván foglalkozni, hogyan lehet a három ország exportját egységesen megszervezni az amerikai versenynyel szemben. Ezek mellett a hirek mellett nagy hatása volt a budapesti gabonatőzsdére a pénzügyminiszternek az az elhatározása, hogy az export megkönnyitése érdekében nem kivánja, hogy gabonakivitel esetén a gabonalevelet a vámhivatalnál felülbélyegezésre bemutassák, hanem elég, ha a vámhivatal igazolja az exportot és a kereskedő megkapja a gabonajegy árának megtérítését a le nem bélyegzett gabonalevél ellenében is. A pénzügyminiszter ezzel a tőzsde kivánságát teljesitette, amit nagy megelégedéssel fogadtak. Mind ezek a körülmények kedvező hatással voltak a gabonatőzsdére, ahol már a hivatalos forgalom megnyitása előtt az előtőzsdén a vásárlási kedv került tulsulyba. A határidőpiacon az októberi szállitásu buzát és rozsot a külföld részéről élénken keresték, ugy hogy az októberi buza első árfolyamát husz pengő körül értékelték. Tekintettel arra, hogy a szárazság az ország nagy részében tovább tart, az augusztusi tengeri ára 15.50 pengőre emelkedett.

A készárupiacon különös tekintettel a kedvezőtlen olasz és francia terméseredményre, a malmok folytatták vásárlásaikat és a hetvenhét kiogrammos buzát 19-20 pengő körül jegyezték az előtőzsdén származás szerint. A rozs ára is emelkedő irányzatot mutat.

A liszt- és őrleménypiacon a növekedő takarmány hiányra való tekintettel, a malmok a korpa drágulásán kivül a boletta alá nem tartozó hatos és nyolcas számu takarmánylisztet ötven fillérrel megdrágitották.

A takarmányczikkek piacán az árak tovább emelkedtek, mert az ország legnagyobb részében nem volt annyi eső, hogy a legelők megjavulhattak volna. A tengeri, az árpa és a zab egyaránt drágult.

—

BUDAPESTI ÁLLATVÁSÁROK

A mai vágómarhavásárra felhajtottak 131 darab vágómarhát. Árak: Ökör közepes 78—98, gyengébb 64—76, bika kivételesen 110, közepes 92—104, gyengébb 82—90, tehén 68—88, gyenge 55—66, hivaly 52—60, növendékmarha 72—96, csontozni való 40—55 fillér. A vásár irányzata lanyha, árak nem változtak.

A ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak 3200 darab sertést. Árak élősulyban, kilogrammonként: Könnyü sertés 115—118, közepes 118—122, nehéz 122—126 fillér. A vásár irányzata élénk.

VÁSÁROK JEGYZÉKE.

Julius 22-én. Nagypirit (sertésvásár nincs), **Szentgotthárd** (lóvásár nincs), Szombathely. Ujpest (bizonytalan), — Zalaegerszeg (sertésvásár nincs), Zalaszántó (sertésvásár nincs). Ló- és marhavásár: Bicske. Kirakodóvásár: Salgótarján (bizonytalan), Tamási.

Julius 23-án. Alsónémedi, Lébény, Nyirmada, Zomba. Kirakodóvásár: Bicske, Nagymaros.

RÁDIO

Mit hallgassunk ma a rádióban?

9.15: A m. kir. Országos Tiszti Kaszinó szalonzenekarának hangversenye. Karnagy Bertha István.

9.30: Hirek.

9.45: A hangverseny folytatása.

11.10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat. Vizállásjelentés magyarul és németül.

11.15: A magyar kir. államrendőrség zenekarának hangversenye a Vigadóterről. (A Dunakorzó-kávéház terrasza) Karnagy Szöllössy Ferenc.

Közben 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12.05: A hangverseny folytatása.

12.25: Hirek.

12.35: A hangverseny további folytatása.

1: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.

2.30: Hirek, élelmiszerárak.

3: Piaci árak, árfolyamhirek.

3.30: A „Tündérvásár" meseórája. 1. Mese. Irta és felolvassa Ligetiné Urbán Eszter. 2. Margit néni postája. — Felolvassa Radó Árpád.

4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, hirek.

5: Veress Árpád felolvasása: „A patika belülről".

5.30: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Karnagy Polgár Tibor.

6.40: Bokor Malvin novellái: a) Judit és Juci; b) Nehéz ma regényt irni. Felolvassa a szerző.

7.15: Magyar dalest. Sándor Jenő dr és Bura Károly magyar nótái. Közreműködik Kőszegi Teréz és László Imre.

8.15: Ügetőversenyeredmények.

8.20: A m. kir. 1. honvédgyalogezred zenekara fuvósegyüttesének hangversenye. Karnagy Fricsay Richárd.

Utána kb. 9.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hirek.

Majd: Hegedüs Gyula és cigányzenekarának hangversenye.

KÜLFÖLD:

Bécs. 11: Csóka Edi zenekara. 1: Szálv operák részletei gramofonon. — 3.45: Haupt-zenekar. 5.30: Gyermekjáték. 7.30: Orvosi tanácsok a hétvége helyes eltöltésére. 8.05: Le Feuvre énekes különböző nemzetek dalait és áráit adja elő. 8.35: Strauss József emlékest Berlin. 4.30: Leipzig. 5.30: Ifjusági félóra. Utána: Könyvismertetés. 6.48: Szórakoztató zene. 8.30: Menetelés a tengeri sóért. Hangjáték 13 képben és előjátékban. 9.30: Beethoven B-dur zongoraszonátája Hoehn Alfréd előadásában. Utána: Hirek. 10.15: Hindenburg birodalmi elnök diszkörhajózása a Rajnán a Kobenzi Német Szögletnél, mikrofonriport.

Belgrád. 10.30: Gramofon. 12.45: Déli zene.

Bukarest. 5: Marcu-zenekar: Könnyü és román zene. 7: Gramofon. 8: Puccini: Bohémélet c. operája gramofonon.

Kassa. 11.30: Gramofon. 12.30: Szalon zenekar. 5.10: Gramofon. 8.30: Gramofon.

Milanó. 5: Gramofon. 7.30: Könnyü zene. 8.40: Haydn-hangverseny. 9.10: Szimfonikus hangverseny. 11: Jazz.

Páris. 3.45: Hangverseny. 8: Hangverseny.

Prága. 11.15: Beethoven-zene. gramofonon. 9: Puntchart bassista és Melzer szopránénekes előadáas.

Nyirbátor község elöljáróságától. Sz. 226/1930. kgy. 5762/1930. K.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Nyirbátor község az általa ujonnan átalakitandó, teljesen tatarozandó és részben átépitendő községi nagyvendégőjét, zárt irásbeli ajánlatok utján 1930 évi november hó 1-től kezdődőleg 12 évi időtartamra haszonbárbe adja.

Az árverési feltételek Nyirbátor község főjegyzői irodájában 2 pengő ellenében a tervezett épület, illetve vendéglő alaprajza pedig 3 pengő ellenében, a hivatalos órák alatt megkaphatók és az eredeti terv betekinthető.

A zárt irásbeli ajánlatok 1930. évi augusztus hó 2-án, délután félnégykor Nyirbátor község iktatójába beadhatók és azokat az elöljáróság ugyanaznap délután 4 órakor a községháza nagy tanácstermében nyilvánosan felbontatja, melyen pályázó vagy megbizottja megjelenhet.

Nyirbátor, 1930. julius 18.

Balogh László sk. vezető jegyző. *Papp Ferenc* sk. községi főbiró.

APRŐ HIRDÉTESEK

Egy apróhirdetés 10 szóig 50 fillér és egyszerre két reggeli lapban jelenik meg.

Vastagabb betüvel szedett szavak duplán számittatnak. — Üzleti hirdetések más tarifa alá esnek.

Apróhirdetésekre minden felvilágositást a 141. telefonszám ad.

HÁZASSÁG

Kereskedő
32 éves, önállósitás céljából megnősülne hozománnyal. Ajánlatokat a kiadóba „Törekvő" jeligére. 4145

LEVELEZÉS

Magánnyomozó
Eltünteket felkutat. Házassági, üzleti ügyekben informál. Megfigyel fürdőn is. Fényképpel bizonyit. Gálocsy iroda — Késes utca 88. 4163

ÁLLÁST KERESŐ FÉRFIAK

Egy
szorgalmas öttagu családos hadirokkant bármilyen állást keres. Címet „rokkant" jeligére kérek a kiadóba. 4091

Jó megjelenésü
41 éves intelligens, minden tekintetben megbizható, széleskörü ismeretséggel biró egyén szerény igényekkel bármilyen neki megfelelő állást keres. Ügynöki állásra nem pályázik. Levelet a kiadóba kér „Intelligens" jelige alatt. 2481

Titkárnak
ajánlkozik jó megjelenésü, kellő intelligenciával rendelkező uriember minimális dijazásért. — Sizves megkeresést a kiadóba kér „Sokoldalu" jelige alatt. 2432

ÁLLÁST KERESŐ NÖK

Elsőrendü
angol és francia női ruhavarrónő házakhoz ajánlkozik. Otthon is jutányosan vállal. Rothermere utca 27. 2447

Intelligens
perfekt gazdasszony, aki remekül főz, süt, gazdaság minden ágában jártas, varrni szépen tud és vállalja gyermekek németül tanitását, ajánl korik helyben, vidékre vagy uradalomba. Cime megtudható a Debreceni Független Ujság kiadóhivatalában. 2385

Uradalomba
vagy tanyára külső és belső gazdaságban jártas, kitünően főz, süt, megbizható házvezetőnő éves bizonyitványokkal állást keres. Cim a kiadóban. 2344

Intelligens
urileány cukrászdába — vagy csemegeüzletbe kiszolgálónőnek ajánlkozik. Bartha Mária, Csapó u. 16. 2435

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS NŐKNEK

Szeptember
1-re mindenes főzőnőt keresek, csak hosszabb bizonyitvánnyal, gázkonyhát tökéletesen ismerje. Jelentkezés Rákóczi u. 59. naponta 3—5 óráig. 4154

Szikvizgyárba
töltőfiu vagy leány felvétetik. Homok u. 140. Jelentkezni délelőtt 10—12 közt. 2378

Házmesternek
tisztességes gyermektelen házaspár kerestetik. Arany János utca 63. 2388

Nőiruha
varrodába tanulólány felvétetik. Piac utca 58. Keresztépület, földszint balra. 2373

Fiatal
leányt bejárónak azonnalra felveszek. Mandel, Busi utca 21. sz. 2374

Csinos
kiszolgáló és kenyeresleány felvétetik azonnal a Nagyerdei Tejcsarnokban. 2376

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS FÉRFIAKNAK

Üzletvezető
nő vagy férfi keresteitk havi fizetés és jutalékkal 3—4000 pengős havi forgalmu üzlethez, 300 pengő szükséges. Árpád tér 37. üzlet. 4156

Házmesteri
teendőkért száraz világos pincelakást adok — Apafi utca 20. 4163

Ragasztók
felvétetnek. Széchenyi utca 5. szám. 2443

Kifutófiut
azonnal felveszek. — Deutsch, Piac u. 58. sz. 2448

Intelligens
zsidó házvezetőnő ajánlkozik, Klein cselédintézetben, Csapó utca. 2450

Nagyobb
leányt kifutónak felveszünk. Piac utca 49., nyomda. 2407

Fiatal
szabósegéd — konfekció munkára felvétetik és egy kézimunkás leány, Huszár Gál u. 54. 4125

Lakatos
tanulók felvétetnek — Preisler, Boldogfalva u. 6. szám. 1844

Lakatostanulót
felvesz Pongrácz lakatos. Domb utca 20. sz. 2326

Gyermektelen
házaspár házmesternek felvétetik. Arany János utca 21. 2369

Középiskolát
végzett fiu Gyürky papirkereskedésébe tanulóul felvétetik. 4144

Szerény igényü
füszerüzletben teljesen jártas fiatalember vagy leány augusztus elsejére felvétetik. Jelentkezés Nap utca 27. sz., füszerüzletben. 2398

Telepkezelőt
felveszünk. Irásos ajánlatot kérünk. Shell Kőolaj Rt. Royal-épület. 2425

Zsákvarrónő
csakis aki gépen tud varrni, felvétetik. Miklós utca 2. 2442

KIADÓ LAKÁS

Kiadó
egy szoba, speizzal és mellékhelyiségekkel. József kir. herceg utca 25. szám. 2439

Utcai
különbejáratu butorozott szoba magános uriembernek kiadó. Kossuth utca 16. szám. 4166

Szoba,
konyha, kamara 1-re kiadó. Árpádtér 37. szám. 4165

Vargakertben
egyszobás kitünő lakás külön udvarral kiadó. Értekezni kenyérgyári irodában. 2444

Déri-muzeumra
nyiló háromszobás kislakás kiadó. Értekezni Piac utca 10. 2446

Három
utcai szobás balkonos, teljes komfortos lakás lifttel kiadó. Piac utca 10. szám. 2445

Egy
háromszobás lakás fürdőszobával azonnal kiadó. zepességi utca 30. 2353

Egy
utcai két szoba, konyha speiz, ugyanott egy szoba, konyha, speiz kiadó. Vendég utca 6. szám. 2453

Piac 19.
egy I. emeleti 2 szobás irodahelyiség rendelőnek műtermnek, varrodának azonnal kiadó. Egy földszinti 4 szobás lakás augusztus 1-re kiadó. Marx, Piac utca 44. sz. 2461

Kiadó
II. emeleti udvari 4 szobás parkettes modern lakás augusztus 1-re. Hungária palotában. — Értekezni: dr Farkas Ignác ügyvédi irodájában. 2451

Kétszobás
utcai lakás kiadó. Homok utca 139. 2441

Széchenyi utcán
1 szobás udvari, 2—3 szobás utcai lakás kiadó. Értekezni Fekete uridivatüzletében. Kistemplomnál. 2465

Központban
udvari kettő szoba, konyha, előszoba augusztus elsejére kiadó. Vár utca 19. szám. 2457

6 vagy 8 szobás
modern lakás, 2 szobás első emeleti irodahelyiségek és 2 szoba, fürdőszobás garzon lakás első emeleten kiadó. Piac u. 75. alatt. 4147

Két
pinceszoba csendes műhelynek vagy kis család részére lakásnak különkülön is kiadó augusztus 1-től. József kir. herceg utca 50. szám. 2467

3, esetleg 4
szobás villa lakás kiadó Csapó u. 23. Telefon 4-67. V.

Utcai
3 szobás parkettes, teljesen izolált lakás fürdő elő- és cselédszobával stb. mellékhelyiségekkel, mely irodának és rendelőnek is alkalmas — azonnal kiadó. Piac utca 64. szám. 4168

Épülő
postapalota közelében, Bethlen utca 27., kétszobás lakás kiadó. 2464

Különbejáratu
csendes, világos, jól butorozott szoba esetleg jövő tanévre is, kiadó. Széchenyi utca 15., emelet. 2466

Egy
szép nagy utcai szoba, konyha, speiz, fáskamara, villamos megállóhoz közel, aug. 1-re kiadó. Apaffy utca 32. sz. alatt 2462

Négyszobás
modern lakás az Arany Bika bérházban azonnalra kiadó. Üzlethelyiség a Bika fürdő mellett augusztus 1-re kiadó. Két személyautó elhelyezésére is alkalmas. Érdeklődni lehet az Aranyi Bika irodában fél emelet 15. 3898

Szent Anna 20.
háromszobás földszintes udvari lakás augusztusra kiadó. 4028

Kiadó
két szoba, előszoba, — konyha és mellékhelyiségekből álló tiszta kényelmes lakás. Varga utca 7. 4132

Egy
utcai 2 ágyas szoba, — ugyanott szerényen butorozott 1 ágyas szoba kiadó Hatvan utca 18. II. ba.ra. 3615

Egy
szoba, előszoba, pince konyhás lakás azonnal kiadó. Fazekas Mihály utca 2. 4058

Modern lakás
utcai 3 szoba, előszoba, fürdőszobával, mellékhelyiségekkel augusztus elsejére kiadó. Hortobágy utca 34. 2163

Egy
szoba, konyha, speis kiadó. Bujdosó utca 35. sz. Homokkert. 2404

Tócóskert,
Szondi u. 6. modern szoba, konyha, speiz augusztus 1-re kiadó. olcsóért. 4135

VIRÁLY VANYI
A LEGJOBBAK
DEBRECENBEN

Hatvan pengőért
kiadó Pereces utca 19. alatt kettő szoba, konyha, kamara. 4113

Attila tér 6.
augusztus elsejére kiadó egy udvari szoba lakás mellékhelyiségekkel. 4112

Egy
két, illetve háromszobás lakás kiadó augusztus 1-re, előszoba, konyha, kamara. Péterfia 18. sz 4127

Egy
utcai szoba, konyha, nyári konyha, kert, sertéstartással, Kassai ut 33-b. alatt augusztus 1-re kiadó. Értekezni Csapó utca 103. szám, korcsmában. 4143

Egy
szoba, konyha, speizból álló lakás jószágtartással kiadó. Szigligeti utca 6. (Volt Hadházi ut) 2411

Kiadó
két szoba, előszoba, — konyha, speiz, fáskamara, féregmentes. Tiszta, csendes udvar. Jerikó utca 13. 2427

Két
szoba, kis szoba, hall, előszoba, konyha, kamara augusztus 1-re kiadó Harsányi Gusztáv u. 10. 2424

BUTOROZOTT SZOBA

Kiadó
butorozott szép kertbenyiló különbejáratu szoba 1 vagy 2 személy részére. Péterfia 48. szám. 4098

Különbejáratu
udvari butorozott szoba kiadó. Hüvelyes utca 9. szám 4039

Olcsó
butorozott szoba kiadó. Nap utca 11. szám, 3. ajtó. 4160

Egy
különbejáratu butorozott szoba, előszobával augusztus 1-re kiadó. Bethlen u. 1. 4159

Különbejáratu
szép butorozott szoba és pincelakás kiadó központban. Iskola utca 8. sz. 2454

LAKÁS ÉS SZOBA KERESLET

Kétsozbás
lakást keresek augusztus 1-re istállóval, 4—5 darab tehén részére. Tehenészemnek egy szobát szintén bérelnék. Hatvan utca 64. Guttmann. 2450

TELJES ELLÁTÁS

Teljes ellátással
butorozott szoba kiadó. Ötmalom utca 1. Salánky. 3502

OKTATÁS

Koncerthegedus,
zenepedagógus hegedüórákat ad jutányos dijazás mellett. Nyár utca 30. 4020

Zongoratanárnő
nyári szünet alatt jutányos áron magyar nóta kurzust rendez. Cim a kiadóban. 3630

Gépirás
gyakorlás, tanitás bármely időben „Ideál" gépen olcsó dijért. Cim a kiadóban. 3251

BUTOROK

Fél haló,
ebédlőkredenc, henceser, tükrök elköltözés miatt olcsón eladók. Bundi utca 15. 2241

Jó állapotban
levő komplett háló és ebédlő berendezést keresek. Cimet „Butor" jeligére lehtőleg ármegjelölésével a lap kiadóhivatalába kérem leadni. 3982

Gyönyörü
massziv fa hálószoba, — konyha butor, lámpák és még sok más apróságok gyors elköltözés miatt nagyon olcsón eladók. Nagy Samu, Arany János u. 2., II. 9. 2365

Egy
szép ebédlő kredenc, — nagy tükör, asztal, jó karban olcsón eladó. — Böszörményi ut 49., hátul az udvarban 2401

ELADÓ INGÓSÁG

Rakett
13 és feles teljesen uj, eladó. Megtekinthető Malomköz 3. 4123

Szőrmebunda,
uj, Breitschwanz, olcsón sürgősne eladó. Simonffy hét, kalapszalon. 2408

Jókarban
levő ajtók, ablakok tokostól eladó. Kut utca 8. szám. 3238

Ideál
irógép, látható irásu, teljesen jókarban, strapabiró, eladó, esetleg bérbe kiadó. hosszabb időre. Cim a kiadóban. 4012

Schunda cimbalom
jó hangu, olcsón eladó. Berek utca 10. 2451

Üvegezett
iroda, lisztes ládák eladók. Széchenyi utca 8. szám. 2440

GAZDASÁGI ESZKÖZÖK

Eladó
sürgősen egy 6-os huzatós gözcséplőgép azonnal, üzemképes vagy kárs hozzá 560 pengővel felvétetik, megtekinthető Debrecen, Hajnal utca 21. sz. alatt kedvező fizetéssel minden elfogadható árért. Értekezni K. Nagy Antal Kemárom utca 18. sz. Hajdubüszörmény. 4038

Elevátoros
cséplőgépet keresek. Értekezhetni kedd délután Kossuth u. 46. 4164

Egy
16 soros vetőgép és két 6-os eke eladó. Agárdi utca 7. s z. 2420

Bergmann-féle
teherautó pótkocsival — genrál javitással azonnal eladó. Cim a kiadóban. 4063

Eladó
„Solinger" gyártmányu uj kerékpár teljes felszereléssel. Megtekinthető Rákóczi u. 59. sz. 4155

ELADÓ ÁLLATOK

Fajgalambok
eladók Apafi utca 20. sz. Ugyanott megvételre keresek buza-, köles- és repcealj keveréket nagyobb és kisebb menynyiségben. 2253

Egy
német patkányfogó fiatal kutya eladó. Apaffi [illegible] szám 4162

NAGYOBB ÉRTELEMBEN VETT PÓTKOCSIVAL
TEHERAUTÓ
ELADÓ
Cim a kiadóban.

EGYETLEN PRÓBA MEG FOGJA GYOZNI
hogyha venni, vagy eladni akar, állást vagy alkalmazottat keres, a
DEBRECENI UJSÁG
HIRDETÉSEI
apróhirdetései a legeredményesebbek!
Apróhirdetés feladható:
Kiadóhivatal: Kossuth-utca 3. I., valamint József kir. herceg-u. 16. szám alatt és Csáthy rt könyvkereskedésében Piac utca 8. sz.

Fordson-traktor
igen jó karban lévő, ekével együtt eladó. Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Debrecen, Hunyadi utca 13. 2430

Eladó
kettős ekék, lószerszámok, egy fekete könnyü kocsi, ökörszekér vasfengeleys, lónyirógép, vashordók, autógénhegesztő, kovács és kerékgyártó **mühely**berendezések, — Megtekinthetők: Széchenyi utca 31. Szilágyinál. 2414

ÉLELMISZER, ITAL

Ujbéri
sajátermésü 2 és 3 éves palack érett olasz rizling boraim literenként 70 fillér és 90 fillérért kapható minden nap Széchenyi utca 45. szám alatti házban. 4075

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR

Autófuvarozást
legjutányosabban vállalok. Vigkedvü Mihály u 10. sz. Telefon 9—47. 4077

UZLET, MUHELY, RAKTÁR

Mészárosnak
fél üzlethelyiség Csapó utca legforgalmasabb helyén kiadó. Cim a kiadóban. 4082

Raktárnak
alkalmas pincehelyiséget keresek, lehtőleg a József kir. herceg utcán vagy környékén. Cim a kiadóban. 4035

Üzlethelyiség
azonnal kiadó. Rákóczi utca 8. 4110

Bethlen utca 27
üzlethelyiség azonnal kiadó. Szabófelszerelés eladó. 2463

Üzlethelyiségek
ipari célra forgalmas helyen olcsón kiadók. — Goldmann, Külsővásártér 13. 2455

AJÁNLAT

Gyermekkocsik,
böröndök, ajándéktárgyak nagyon olcsó árakban „Takarékosság"-ra is. Epstein bazár, Főtér 40. 2499

Paplan
varrást vállalok. Házhoz is megyek. Szilágyiné paplanvarrodája, Péterfia utca 15. 2436

Elvállalok
himzést, azsurozást, monogrammot, 16 fillértől. Bartha Erzsike, Vigkedv-Mihály utca 21. sz. 4161

Poloskairtást
cáangázzal vagy szabadalmazott folyadékszerrel felelősséggel vállalok. Pooska-, svább- és patkányirtószer kapható. Nánássy, Kossuth utca 47. Telefonhivó 845. 2452

Kardokat,
bajonetteket, autó és bármilye alkatrészeket szépen és olcsón nikkelez Földváry, csak Széchenyi utca 55. Telefon 168. 2856

Jó házikoszt
kapható bentétkezésre, kihordásra naponkénti fizetésre is Varga utca 28. 4136

Kérném
előbb meggyőződni feltünő olcsó áraimról, mielőtt vásárolna. Partiba vettem többféle szöveteket, selymeket, meglepően olcsón árusitom. — Batthyány 13., udvarban 2415

Muharmag
nemesitett faj kapható Széchenyi utca 31. sz., Szilágyinál. 2413

Háziasszonyok figyelmébe!
Befőzéshez szükséges pergamen papirok különlöző vastagságban, valamint Celophan átlátszó befőző pergamen boritékban, gummi lekötővel, befőttes üvegekre való csinos nyomtatott cimlék, befőzéshez szükséges spárgák olcsó árban kaphatók Hegedüs és Sándor rt papirkereskedésében, Piac u. 34. sz.

Van szerencsém
tisztelettel értesiteni nb megrendelőimet, hogy uriszabóságomat Széchenyi utca 1. szám alól Miklós utca 8. szám alá helyeztem át. Tisztelettel Kun József. 2379

Goldberger Adolf
özvegye tüzifa- és szénkereskedése. Debrecen, Hid utca 16. Telefon 13-96. (Debreceni Angol Magyar Szállitó telepén) Ajánlja I. rendü hasáb- és apritott tüzifáját, valamint prima porosz-szenét a legolcsóbb árak mellett. 2368

Bontásból
kikerült finom tégla, irodában használható üvegfal eladó. Szent Anna utca 55. 4063

Ki juttatna
szerény könyvelői álláshoz? Ötven pengővel honorálnám. Megkeresésemet „Állásnélküli" jeligére kiadóhivatalhoz. 4073

Szemüvegek
készitője — orvosi receptre is — Nagy Kálmán látszerész Piac u. 73. Paulo vésnöknél. Javitások szakszerüen készülnek 3903

KÜLÖNFÉLE

2 fiu
gyermekemet, egyik 7, másik 5 éves, örökbe adnám jobb családhoz. József kir. herceg utca 75. szám. 4153

ELADÓ HÁZ

Téglás-kertben
Létai- és Basahalom-utcákban azonnal beköltözhető uj és régi házak, valamint házhelyek nagyon előnyös feltételek mellett eladók, Tiszántuli, Kossuth-u. 8. 3250

Onossoy-utca
[illegible]. számu nagytelku ház lakással és pemühellyel, üzlettel, — azonnal beköltözhető, — kedvező feltételek mellett eladó. Tiszántuli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth utca 8. 3243

Vasvári Pál
utcában (Hadházi utca mellett az erdő alatt) 300 négyszögöles sarok házhely kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Érdeklődni a Tiszántuli Mezőgazdasági Hitelintézetnél, Kossuth utca 8 szám. 3094

Monostorpályi
uton és Rigó utcában uj beköltözhető házak és házhelyke hosszu ideju törlesztés kedvezménye mellett eladják, Tiszántuli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth utca 8 szám.

Eladó
négyszobás, alápincézett uj ház. Kar utca 24. sz. 4157

ELADÓ FÖLD

Kis részletekre
házhelyek a vágóhid közelében, Galamb-u. 6. sz. alatt, 300 négyszögöles parcellákban tizéves lefizetéssel kaphatók. Értekezni lehet megbizásból Kölcsönös Segélyző Egyletnél, Kossuth u. 8. 3733

BIRTOK-BÉRLET

136 hold
I. oszt. fekete föld jó tanyával haszonbérbe kiadó. Berettyószentmárton, Kisszomojom puszta Pintye István tulajdonos 3981

Gyümölcs-szőlő
1070 négyszögöl szerény épülettel, uj telepitésü csemege szőlővel és nemes gyümölcsfákkal jutányosan eladó. Hatvan utcai kert, Diófa utca 12. szám.

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat rt. körforgógépén Felelős kiadó: Dr PAJOR GYÖZÖ igazgató. Nyomdavezető: VARGA ENDRE